

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C183 – LEE29**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Onroerend Erfgoed

van 30 maart 2010

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Dirk de Kort tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, en tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de plaats en het belang van aardgasvoertuigen in het duurzame mobiliteitsbeleid van de Vlaamse overheid	3
Vraag om uitleg van mevrouw Mercedes Van Volcem tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over milieunormen en premies voor zogenaamde groene auto's	7
Vraag om uitleg van de heer Dirk Peeters tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de duurzaamheidscriteria bij de vergunning en inplanting van mestverwerkings- en agrogasinstallaties	9
Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de evolutie in en communicatie rond het dossier betreffende de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening	14
Vraag om uitleg van mevrouw Gwenny De Vroe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de betrokkenheid van de gemeenten bij de totstandkoming en de uitvoering van een milieubeleids-overeenkomst	18
Vraag om uitleg van mevrouw Michèle Hostekint tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de aanleg van een grondenbank voor bosuitbreiding in West-Vlaanderen	22
Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, en tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de vaststelling van stralingsnormen naar aanleiding van een uitspraak van de Raad van State	25

■

Voorzitter: de heer Bart Martens

Vraag om uitleg van de heer Dirk de Kort tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, en tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de plaats en het belang van aardgasvoertuigen in het duurzame mobiliteitsbeleid van de Vlaamse overheid

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Voorzitter, minister, wereldwijd zijn er ongeveer 7 miljoen aardgaswagens in gebruik, waarvan het overgrote deel in Zuid-Amerika. In Europa zijn vooral Italië, Duitsland, Frankrijk, en recent ook Nederland, voortrekkers. In ons land rijden er nauwelijks aardgasvoertuigen.

Volgens een model, uitgewerkt door Transport & Mobility Leuven, zal dit voertuigtype, dat enkel in naam gelijkend is op de bekendere lpg-voertuigen, geleidelijk zijn intrede doen. In 2030 zou deze technologie meer dan 15 percent van ons wagenpark kunnen innemen. In 2006 kwam een door de Europese Commissie opgerichte contactgroep voor alternatieve brandstoffen in haar rapport tot een iets minder optimistische, maar heel overtuigende conclusie: “Aardgas is de enige alternatieve brandstof waarvan het marktaandeel in 2020 ruim boven de 5 percent kan liggen en die op een volwassen markt zou kunnen concurreren met traditionele brandstoffen.”

Om op korte tijd tot een significant aandeel te komen, zijn er zeker en vast enkele kaderscheppende voorwaarden van de overheid nodig. Aardgasvoertuigen hebben een hogere ecoscore. Deze parameter, uitgewerkt door de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) en de Vrije Universiteit Brussel (VUB) onder meer op vraag van het Vlaamse Gewest, brengt alle vervuilende elementen van een wagen in rekening. De ecoscore houdt rekening met enerzijds de emissie van broeikasgassen, voornamelijk CO₂, en met anderzijds emissies die rechtstreeks een negatieve impact hebben op de gezondheid van mensen, zoals fijn stof, stikstofoxiden en andere.

Aardgasvoertuigen hebben een lage CO₂-uitstoot. Hun grote troef ten opzichte van benzine- en dieselveertuigen is echter dat ze nauwelijks NOx en al helemaal geen fijn stof uitstoten. Maar aardgasvoertuigen zitten gevangen in een kip-en-eiverhaal. Zolang er geen tankinfrastructuur is, wil niemand zich een aardgasvoertuig aanschaffen. Zolang er niet voldoende aardgasvoertuigen rondrijden, wil niemand een kostelijk aardgastankstation uitbaten. Er zijn slechts drie publieke aardgastankstations in België: in Brugge, in Mechelen en in Antwerpen-Berchem. Dat is uiteraard onvoldoende.

Daarnaast zorgt de onbekendheid van deze wagens voor praktische problemen. Het inschrijven van het voertuig alleen al is vaak een hindernis. Ook op fiscaal vlak is het bestaan van aardgasvoertuigen nog niet doorgedrongen in ons land. Dit zorgt voor een onverwachte bonus, want momenteel worden er geen accijnzen gerekend op aardgas als motorbrandstof. Dit voordeel is echter ook een nadeel. Zolang er geen duidelijkheid is over hoe de fiscus aardgasvoertuigen zal behandelen op de langere termijn, wenst niemand erin te investeren.

Minister, ik zou u dan ook graag de volgende vragen willen voorleggen. Hoe zou u de hinderpalen betreffende de marktintroductie van aardgasvoertuigen wegwerken? In hoeverre zal de moeilijke vergunningsprocedure met betrekking tot de tankinfrastructuur voor aardgasvoertuigen aangepast worden en binnen welke termijn? Op welke manier kan bij de hernieuwing van de concessies voor het uitbaten van tankstations langs autosnelwegen, de mogelijkheid gecreëerd worden voor de bijkomende uitrusting met tankpunten voor aardgasvoertuigen? Welke voortrekkersrol ziet de Vlaamse overheid voor zichzelf ten aanzien van aardgasvoertuigen in het kader van haar inspanningen om de eigen vloot te vergroenen?

De heer Bart Martens: Minister, ik heb nog een aanvullend vraagje. De heer de Kort stipt een interessant punt aan, maar misschien moeten we de scope verruimen met biogas. Vorige week vrijdag heeft onze commissie nog een biogasinstallatie bezocht in West-Vlaanderen. Voorlopig is er een beleid dat het gebruik van biogas als brandstof voor groene stroom ondersteunt, en is er ook de inzet van biogas in wkk-installaties (warmte-krachtkoppeling), maar natuurlijk kan biogas ook aan een nog hoger energetisch rendement in ontploffingsmotoren in de transportsector worden ingeschakeld. Dat zou bijvoorbeeld kunnen bij bepaalde vloten van de Vlaamse overheid, zoals de bussen van De Lijn, die altijd naar één punt terugkeren. Een investering in een biogasinstallatie kan voor dergelijke vloten zinvol zijn. Alvast in het buitenland zien we heel veel publiek transport op biogas rondrijden, dat is alleszins het geval in heel wat Scandinavische steden. Als men gaat zoeken naar een beleid ter stimulering van het gebruik van aardgas als motorbrandstof, kunnen we misschien meteen ook eens kijken naar de mogelijkheden op het vlak van biogas.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, dames en heren, mijnheer de Kort, de hinderpalen die u aanhaalt voor het gebruik van aardgasvoertuigen, situeren zich onder meer op het vlak van de accijnzen. Spijtig genoeg heb ik geen bevoegdheid om daar rechtstreeks op in te spelen. Dit betekent natuurlijk niet dat ik geen inspanningen lever om het gebruik van aardgasvoertuigen te bevorderen.

Zoals u zelf aanhaalt, hebben aardgasvoertuigen een hoge ecoscore. De beleidsmaatregelen die zich baseren op het gebruik van de ecoscore, bevorderen dus eveneens het gebruik van aardgasvoertuigen, en dit kan, mijnheer Martens, inderdaad ook worden doorgetrokken naar andere soorten.

Concreet wordt er momenteel gewerkt aan de hervorming van de verkeersbelastingen. De gewesten zijn exclusief bevoegd voor de heffingsgrondslag, de aanslagvoeten en de vrijstellingen. Als de belastingplichtige een vennootschap, een autonoom overheidsbedrijf of een vzw met leasingactiviteit is, kunnen de gewesten hun bevoegdheid slechts uitoefenen door middel van een verplicht vooraf af te sluiten samenwerkingsakkoord met de andere gewesten.

De Vlaamse Regering heeft op 12 februari jongstleden beslist een politiek bestuurscomité op te richten, onder leiding van minister Crevits, net als een ambtelijk coördinatiecomité, bestaande uit vertegenwoordigers van de diverse betrokken departementen. Het ambtelijk coördinatieplatform neemt zelf geen beslissingen, maar rapporteert aan het politiek bestuurscomité. De diverse deelaspecten die daarbij een inhoudelijke implementatie moeten krijgen, zijn de volgende. Er is de invoering van een kilometerheffing voor vrachtwagens, en dat voor 31 december 2013, zoals dat ook in het regeerakkoord staat. Er is de vergroening van de belasting op de inverkeerstelling (BIV), via een bonus-malussysteem, en dat vanaf 1 januari 2011, onder voorbehoud van technische haalbaarheid. Er is de hervorming van de jaarlijkse verkeersbelasting, in afstemming met de andere gewesten. Er is de eigen inning van de verkeersbelastingen, vanaf 1 januari 2011.

In de aanpassing van de BIV voor particulieren is dus op korte termijn voorzien. Aangezien voor nieuwe wagens de aanwezigheid van een roetfilter verplicht is vanaf 2011, focust de hervorming voor nieuwe wagens zich op de CO₂-uitstoot van de wagen. Voor tweedehands-wagens richt de hervorming zich op de Euronorm en de CO₂-emissies. Aardgasvoertuigen worden daarbij gelijkgesteld aan benzinevoertuigen wat de Euronormen betreft. De ecoscore van een aardgasvoertuig neemt gemiddeld toe met 10 ten opzichte van een benzinevoertuig. Het milieuvoordeel is vooral toe te schrijven aan de directe CO₂-emissies, die lager liggen, en aan de lagere emissies die vrijkomen bij de productie van compressed natural gas (CNG). De overige rechtstreekse emissies vertonen geen significante verbetering.

Aardgastankstations zijn, wat de milieuvergunningplicht betreft, volgens titel I van het VLAREM ingedeeld in klasse 1. Hiervoor moet een vergunningsprocedure worden doorlopen, die in eerste aanleg ongeveer 4,5 maand in beslag neemt en waarvoor de beslissings-

bevoegdheid in eerste instantie berust bij de deputatie van de provincie waar de vestiging van de inrichting gelegen is. Die procedure verschilt in niets van deze die moet worden doorlopen voor elk andere klasse 1-inrichting, zoals benzinstations of lpg-stations. Ik zie dan ook geen reden om deze geëigende procedure specifiek voor aardgastankstations te versoepelen of te verkorten.

Voor de concessies voor het uitbaten van tankstations langs autosnelwegen moet ik verwijzen naar de ter zake bevoegde minister. Dat is Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken Crevits.

Wat het eigen wagenpark betreft, wordt de uitbouw van een groenere overheidsvloot momenteel gestuurd vanuit verschillende invalshoeken. In het Actieplan 2007-2010 Milieuzorg in het voertuigenpark van de Vlaamse overheid staan streefcijfers voor de nieuwe dienstvoertuigen, met een toenemende ecoscore voor een steeds groter wordend aandeel van het wagenpark. Verder legt de omzendbrief met betrekking tot het gebruik, de verwerving en de vervreemding van dienstvoertuigen eveneens ecoscoredrempelwaarden vast per klasse van voertuigen. Ook stelt de Vlaamse overheid zich 100 procent duurzame overheidsopdrachten als doel tegen 2020. In de krachtlijnennota voor de opmaak van een actieplan duurzame overheidsopdrachten werden onder meer de dienstvoertuigen aangeduid als productgroep waarin mogelijk 'quick wins' kunnen worden gerealiseerd. Er zijn tot nu toe geen specifieke bepalingen met betrekking tot aardgasvoertuigen opgenomen, noch in de bestekken voor raamcontracten van het Agentschap voor Facilitair Management (AFM), noch in het voornoemde actieplan met betrekking tot de milieuzorg in het voertuigenpark. Enkel de ecoscore wordt als milieucriterium geselecteerd, waarbij een voertuig op aardgas dus wel hoger wordt gewaardeerd als het in een offerte voor de raamcontracten in kwestie wordt aangeboden. Eigenlijk is er op die manier dus wel aandacht voor die aardgasvoertuigen, maar er is geen specifieke aandacht.

Mijnheer Martens, op uw bijkomende vraag heb ik daarnet al deels een antwoord gegeven. Dat kan ook worden doorgetrokken naar biogas, zeker als het gaat over een aantal maatregelen of het bekijken van de ecoscore.

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is van belang dat, als het gaat over de vergroening van het wagenpark, we het niet alleen hebben over elektrische wagens. Het zal een en-enverhaal zijn. De diverse types moeten daadwerkelijk mogelijkheden en ondersteuning krijgen. Het is daarom ook belangrijk dat ook het Vlaamse Gewest daadwerkelijk een voorbeeldrol kan spelen. Er moet worden onderzocht of het mogelijk is dergelijke aardgastankinstallaties te realiseren op de eigen sites waar de dienstvoertuigen zullen worden gestald. Het is niet voldoende dat enkel in het bestek mee op te nemen. Er moeten ook bijkomende maatregelen in worden opgenomen.

Ook lijkt het me interessant om na te gaan of de diverse provincies wel op dezelfde wijze de vergunningsprocedures behandelen en beoordelen. Het is immers zoals met de windmolens: wat men niet kent, wordt dikwijls met een zeker wantrouwen benaderd. Ook bij de windmolens heeft de Vlaamse overheid ten slotte een aantal zaken moeten verduidelijken, via een omzendbrief. Hier lijkt me hetzelfde probleem te rijzen. In sommige provincies wordt dit met heel veel wantrouwen bekeken, omdat men het niet kent. Dat zijn toch de signalen die ik krijg. Daarom is het goed om ter zake duidelijke instructies te geven aan de provincies.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, dank u voor uw antwoord. Ik ben blij dat u wilt inzetten op die ecofiscaliteit vanaf 1 januari 2011. Dat is een goed systeem om de aardgaswagen te stimuleren, zeker binnen de ecoscore van VITO en VUB. Hopelijk gaat u dat niet baseren op het federale systeem, want dat gaat alleen om CO₂. Waar u volgens mij onvoldoende rekening mee houdt, is het feit dat die tankstations er gewoon niet zijn en niet

komen. Wat gaat Vlaanderen doen om dat te stimuleren? Men kan de aardgaswagen stimuleren maar zolang men nergens kan tanken, heeft dat weinig zin. Op dat punt blijf ik op mijn honger zitten.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de Kort, ik wil u feliciteren met uw beslissing om in Brasschaat een aardgaspunt te laten installeren. Ik ben ervan overtuigd dat dit de kwaliteit van de lucht en de leefomgeving van de inwoners van Brasschaat ten goede zal komen.

Dit initiatief bewijst overigens dat het Vlaams Belang en het gemeentebestuur van Brasschaat heel goed kunnen samenwerken ten gunste van het leefmilieu en van de bevolking. Dat wil ik graag duidelijk vermelden omdat dit mede op initiatief van het Vlaams Belang van Brasschaat tot stand kwam. Dat mag toch eens gezegd worden.

Minister, de aardgasvoertuigen zijn in ons land nog vrij onbekend in tegenstelling tot andere landen. In Italië bijvoorbeeld rijden meer dan 500.000 voertuigen op aardgas. Het is een vrij milieuvriendelijke brandstof. Ik denk dat we in de toekomst moeten komen tot een mix van brandstoffen.

Ik vraag me af, minister, of u er voorstander bent om het gebruik van aardgasvoertuigen te stimuleren. Ik las het verslag van de vraag over de proeftuin voor elektrische wagens. Minister Lieten antwoordde dat het niet de bedoeling was om aardgas nu te gaan stimuleren omdat het een fossiele brandstof is. Wat is uw mening hierover? Heeft de Vlaamse Regering hierover een standpunt?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, het is echt belangrijk om via de belasting op de inverkeerstelling een bonus te geven aan de chauffeurs die een milieuvriendelijk voertuig aankopen. De beslissing daarover valt binnenkort. Een aardgasvoertuig is er daar een van. Dat is de richting die de regering wil inslaan. Dat staat zo in het regeerakkoord en in de beslissingen om die comités op te richten. Zo zullen meer mensen een aardgasvoertuig aanschaffen. Als er vraag is naar aardgas zullen er ook tankstations voor aardgas komen. Er zijn al initiatieven in Brasschaat en Mechelen om die aardgasstations op te richten. Ik ben ervan overtuigd dat die er komen. We moeten niet nog extra maatregelen nemen om aardgasstations te laten installeren. Doordat we de aankoop van de voertuigen stimuleren, zullen vraag en aanbod dat regelen.

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Het is mij uiteraard niet ontgaan dat de regering de fiscaliteit wil vergroenen. We juichen dat zeker toe. Dat is een belangrijk uitgangspunt. We weten ook dat er subsidies bestaan voor de installatie van aardgastanks. Het is ook van belang dat het Vlaamse Gewest zelf het initiatief neemt om hier en daar een aardgastankinstallatie te realiseren. De aanschaf van een aardgasvoertuig zal daarmee worden gestimuleerd.

Als Vlaanderen van bij het begin op die markt inspeelt, kunnen we misschien een nieuwe Vlaamse auto-industrie een duwtje in de rug geven.

Trouwens, niet alleen de gemeente Brasschaat maar ook het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen heeft mee het initiatief genomen voor de installatie van een aardgastank.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Mercedes Van Volcem tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over milieunormen en premies voor zogenaamde groene auto's

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Een Nederlandse studie onthulde recent dat zogenaamde milieuvriendelijke auto's lang niet zo schoon zijn als ze beweren te zijn. Geen enkele ervan haalt de Europese norm wat betreft CO₂-uitstoot. Het huidige systeem van premies voor zogenaamde groene wagens komt aldus onder druk te staan omdat het zijn werkelijke doel voorbij dreigt te schieten.

In het beleidsplan Leefmilieu staat: "(...) op korte termijn een eco-bonus-malussysteem in te voeren voor personenwagens." Ik hoorde dat u daar bij de vorige vraag al naar verwees.

Hebt u reeds werk gemaakt van de uitvoering van dat systeem voor particuliere wagens op basis van de milieukeurmerken van de wagen? Welke milieukeurmerken hebt u daarbij in acht genomen? Hebt u reeds overleg gehad met uw collega-ministers om werk te maken van een vergroening van de autofiscaliteit? Welke uitkomst had dit overleg? Welke milieuprestaties van de wagen zult u in rekening brengen voor het bepalen van de ecoscore? Enkel de CO₂-uitstoot? Komt fijn stof in aanmerking? Welke beleidsrol ziet u weggelegd voor de Vlaamse Regering wat betreft milieuoverwegingen in mobiliteit en het stimuleren van een groener wagenpark?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Ik wil een nuance maken, want de groene wagens halen de Europese norm wel, maar volgens een andere meettechniek, niet 'in real time'. Mijn bijkomende vraag is dan ook de volgende. Hoe staat u daartegenover? Dringt u bij uw Europese collega's aan op de aanpassing van de meettechniek?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, mevrouw Van Volcem, uit het Nederlands onderzoek waar u naar verwijst, blijkt dat de officiële, Europees vastgestelde, CO₂-uitstoot van auto's gemiddeld 40 procent lager ligt dan de werkelijke emissies. Dat is geen nieuwe informatie, dat was al bekend. In reël verkeer ligt het verbruik hoger dan gemeten volgens de Europees vastgestelde standaardcyclus. Over een eventuele aanpassing van de testcyclus, zodat die de werkelijke emissies beter zou benaderen, moet echter inderdaad op Europees niveau beslist worden. Een testcyclus opstellen die voor iedereen de werkelijke emissies weerspiegelt, is onmogelijk. Er zullen steeds verschillen zijn in rijgedrag, afhankelijk van de chauffeur die met de wagen rijdt, en dus zullen er ook steeds verschillen zijn in reël verbruik en CO₂ van de wagen.

Wat belangrijk is bij het vastleggen van subsidies of andere financiële maatregelen, is dat je op een objectieve manier wagens onderling kunt vergelijken. Dit kan enkel op basis van een gestandaardiseerde testcyclus. De emissies worden dan onafhankelijk van de chauffeur die met de wagen rijdt, gemeten. Ook al is de huidige testcyclus wellicht aan herziening toe en ook al zal een standaardtestcyclus nooit volledig de emissies van de wagen in werkelijk verkeer weergeven, het is en blijft de enige manier om wagens onderling op een onafhankelijke en objectieve manier te vergelijken.

Door gebruik te maken van deze officiële emissiecijfers bij het toekennen van financiële stimuli worden de milieudoelstellingen dan ook niet ondergraven. Zelfs al is een zuinige wagen in de praktijk minder zuinig dan blijkt uit de standaardtestcyclus, dan nog liggen het reële verbruik en de reële uitstoot altijd lager tot veel lager dan die van een andere auto die in de testcyclus slechter scoort en ook in de praktijk dus slechter tot veel slechter zal scoren.

Op uw vraag over de vergroening van de autofiscaliteit heb ik daarnet uitvoerig geantwoord naar aanleiding van de vraag van de heer de Kort. Er staan vier beslissingen op stapel, daar-

over werden afspraken gemaakt binnen de Vlaamse Regering. In uitvoering van de beslissing van de Vlaamse Regering en het ambtelijk coördinatieplatform wordt een concreet plan van aanpak uitgewerkt en wordt ook de hervorming van de belasting op de inverkeerstelling (BIV) verder uitgewerkt.

Betreffende de BIV werd in de nota aan de Vlaamse Regering gesteld dat de hervorming zich zal baseren op de Europees gedefinieerde karakteristieken. Deze worden ook door de federale Dienst voor Inschrijving van Voertuigen (DIV) geregistreerd. De DIV fungeert ook voor de Vlaamse verkeersbelastingen als authentieke gegevensbron. Dit betekent concreet dat de BIV zich zal baseren op de emissieresultaten uit de Europese testcyclus die aan de basis ligt van de Europese homologatie van voertuigen.

Zoals eerder gesteld, ben ik van oordeel dat het gebruik van deze emissiedata de enige manier is om wagens op een correcte manier onderling te vergelijken. Er zal dus rekening gehouden worden met de CO₂-uitstoot, maar ook met de Euronorm, en bijgevolg ook met de NO_x-uitstoot en de fijnstofuitstoot.

Naast de aangehaalde financiële stimuli, zoals ze in het regeerakkoord staan, zijn er nog heel wat instrumenten die tot een milieuvriendelijker wagenpark kunnen leiden. Zo zal er door mijn collega-ministers werk gemaakt worden van een meerjarig investeringsplan met een fonds voor groene investeringen, van een vernieuwend sectorbeleid waarbij de voertuig-industrie als kern van vernieuwende, duurzame mobiliteitsconcepten kan optreden, en van een groene economie.

Binnen het beleidsdomein Leefmilieu wordt er naast de vergroening van de autofiscaliteit ook gewerkt aan de uitbouw van het eigen wagenpark met hybride en elektrische voertuigen, en aan een globaal plan van aanpak inzake milieuvriendelijke voertuigen, met inbegrip van een masterplan voor elektrische voertuigen.

Dit plan van aanpak zal uiteraard ook in samenspraak met mijn collega-ministers tot stand komen. Wat het eigen wagenpark betreft, heb ik in antwoord op de vraag van de heer de Kort al verwezen naar de uitbouw van de eigen, groenere overheidsvloot. Daarvoor zijn er twee actieplannen: het actieplan 2007-2010 'Milieuzorg in het voertuigenpark van de Vlaamse overheid' en de rondzendbrief inzake gebruik, verwerving en vervreemding van dienstvoertuigen.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, ik ben het eigenlijk echt niet met u eens. U verdedigt het huidige meetsysteem op Europees niveau. U hebt natuurlijk gelijk dat er altijd verschillen zullen zijn in rijgedrag, maar het probleem is dat het nu niet gebaseerd is op een gemiddelde rijstijl. Nu is er telkens een heel zware onderschatting van de werkelijke CO₂-uitstoot. Het klopt dat de zuiniger wagens nog altijd de zuinigste zullen blijven, maar het probleem is dat het verschil tussen de zuinigste en de minder zuinige eigenlijk kleiner wordt. Dat komt toch uit de studie naar voren.

De vraag is of we het systeem niet moeten aanpassen, want uiteindelijk gaat het over belastinggeld, want op federaal niveau worden daarvoor premies uitgedeeld. Ik vind het belangrijk dat ze op werkelijke uitstoot worden gebaseerd.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Sanctorum, deze discussie werd al gevoerd in de marge van de Europese Raad Leefmilieu van 15 maart, waar werd gesproken over lichte vrachtwagens en de testen die gebeuren. Ik weet dat men binnen Europa aan het nadenken is over hoe men die testen eventueel kan verbeteren en over hoe men tot een meer realistische inschatting kan komen. Men is er effectief mee bezig, maar het is niet evident om dit in een-twee-drie te veranderen.

De heer Hermes Sanctorum: Nu zegt u iets anders. Eerst verdedigt u het bestaande systeem en nu zegt u dat er moet worden nagedacht over een verbetering.

Minister Joke Schauvliege: Nu verdraait u mijn woorden. Ik heb gezegd dat het systeem zoals het nu is, inderdaad kan verschillen door de effectieve rijstijl, maar dat er toch nog altijd het objectieve gegeven is van de voertuigen die meer en de voertuigen die minder verbruiken. Men weet ook wel, naar aanleiding van de studies die werden uitgevoerd, dat de testen kunnen worden verfijnd en daarover wordt in de schoot van Europa nagedacht. Het ene sluit het andere niet uit. Voorlopig zijn de testen wat ze zijn. Ze worden nog gebruikt en we baseren er ons op. Als de testen worden verfijnd, dan zal de normering daaraan worden aangepast en kan ons systeem perfect blijven lopen.

De heer Bart Martens: Mijnheer Sanctorum, de wagens die nu de schoonste en zuinigste blijken te zijn, zullen dat ook zijn na een actualisering van de meetmethodes en de testbanksystemen – dat is mijns inziens wat de minister wil zeggen.

We hebben het debat hierover ook gevoerd toen we de gedachtewisseling hadden over de Europese Milieuraad, waar dit punt ook op de agenda stond.

Een van de punten, minister, die we zullen moeten meenemen, is de mate waarin dit zal doorwerken op een aantal Europese verplichtingen, bijvoorbeeld inzake ons nationaal uitstootplafond voor stikstofdioxide. Destijds werden onze inspanningen berekend aan de hand van foutieve emissiefactoren die op onze wagens gekleefd zijn. Nu de emissiefactoren een serieuze onderschatting blijken te zijn van de reële uitstoot, is het de vraag in welke mate dit van invloed is op onze Europese verplichtingen inzake het terugdringen van onze uitstoot op het vlak van stikstofdioxiden. Dat debat moeten we hier echter niet voeren, dat werd al een paar keer aangestipt, maar moet op Europees niveau worden beslecht.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Dirk Peeters tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de duurzaamheidscriteria bij de vergunning en inplanting van mestverwerkings- en agrogasinstallaties

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Voorzitter, minister, collega's, als ik het goed heb, werd afgelopen vrijdag met de commissie een bezoek gebracht aan het Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking (VCM). Ik was daar graag bij geweest, maar dat is me niet gelukt.

Mestverwerking is een belangrijke pijler bij het bereiken van een beperking van bedreigende mestoverschotten, maar ik heb het gevoel dat het tegelijk ook een alibi is om de toename van de veestapel toe te laten. Momenteel ondervinden we problemen met de inplanting van mestverwerkingsinstallaties omdat ze dikwijls te groot zijn, een industrieel karakter krijgen, niet of moeilijk inpasbaar zijn in het agrarische landschap, milieubedreigingen inhouden op het vlak van fijn stof, geur- en lawaaihinder en leiden tot toenemende mobiliteit en – in dit geval vooral belangrijk – effluentlozingen in oppervlaktewater. Van die effluentlozingen is geweten dat ze moeilijk beheersbaar zijn. Op die manier komt er nog altijd vervuild en verrijkt water, vooral met nutriënten en fosfaten, in de oppervlaktewateren terecht.

Deze problematiek bestaat zeker in de Noorderkempen, de streek waarvan ik afkomstig ben, maar wordt, aan de hand van een dossier, ook concreet zichtbaar in Zottegem/Oombergen waar door u in juli 2009 een lozing van een agrogasinstallatie in beroep werd vergund op de Klofonteinbeek die door VEN-gebied (Vlaams Ecologisch Netwerk) stroomt. Hier gaat het over het VEN-gebied Cotthembos en de vallei van de Cotthembeek, waarvoor plannen bestaan ter omvorming tot een Vlaams natuurreservaat. Het gaat hier ook over het EU-Habitatrichtlijngebied 'Bossen van de Vlaamse Ardennen en andere Zuid-Vlaamse bossen'.

Op het eerste gezicht lijkt een dergelijke installatie heel positief, het betreft immers groene energie. Als je evenwel bedenkt dat deze mest- en afvalverwerkingsinstallatie voor 60.000 ton per jaar, de grootste installatie in agrarisch gebied in Vlaanderen, op 3 hectare grond wordt ingeplant pal naast dit VEN-gebied en midden in een regio met een enorm mesttekort, dan blijkt, door de massale aanvoer en transporten, de groene balans minder positief te zijn.

Naast ruimtelijke inplantingsproblemen worden we niet zelden geconfronteerd met mobiliteits- en milieuproblemen waardoor die goedbedoelde initiatieven op hun beurt weer nieuwe problemen veroorzaken op het vlak van milieuhinder. We mogen bestaande problemen niet oplossen door nieuwe problemen te creëren.

In Oombergen mogen we ernstige problemen verwachten met de lozing van het effluent en het afvalwater in de Klokkfonteinbeek. Ik heb ook het advies gelezen van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), maar maandelijkse analyses en grondwaterpeilputten zullen het kwaad niet kunnen voorkomen, want op het moment dat grondwaterpeilputten een effect signaleren, dan is het kwaad eigenlijk al geschied.

Niet zelden worden voor dit soort activiteiten ‘verlaten boerderijen’ gebruikt waarop nog een milieuvergunning rust om door omvorming en uitbreiding tot mestverwerking te komen. De landbouwfunctie komt dan vaak helemaal te vervallen. Mestverwerking en energieopwekking worden de hoofdfuncties. Dan moeten we ons de vraag stellen of die installaties nog wel thuis horen in het agrarische gebied.

Bij de voorstelling van het voortgangsrapport van de Mestbank, hier in de commissie, werd ook duidelijk dat het probleem van mestoverschotten en mestverwerking geconcentreerd voorkomt in bepaalde af te bakenen gebieden. Het noorden van de provincie Antwerpen en vooral de provincie West-Vlaanderen zijn hiervan bekende voorbeelden.

Minister, gelet op het kader dat ik heb geschetst, wil ik u enkele vragen stellen. Bent u bereid om voor de probleemgebieden met hoge concentraties, gebiedsgerichte maatregelen uit te werken? Ik heb dit ook aan minister-president Peeters gevraagd bij de bespreking van zijn beleidsnota Landbouw.

Bent u bereid om door bijkomend onderzoek naar de beste beschikbare technologie te komen tot een nullozing in de oppervlaktewateren en in de lucht, en om dit ook op te leggen in de milieuvergunningen?

Bent u bereid om in het kader van de bedrijfsgebondenheid en ter voorkoming van te veel bijkomende mobiliteit, naar Nederlands voorbeeld op te leggen dat minstens 50 percent van de inputstromen ter plaatse aanwezig moet zijn voor een mogelijke inplanting in agrarisch gebied?

Kunt u in overleg met uw collega van Ruimtelijke Ordening mestverwerking, al dan niet met energieopwekking, maar zonder landbouwactiviteit, verwijzen naar speciale regionale bedrijventerreinen of daartoe aangewezen zones in het landbouwgebied?

Bent u bereid om dagelijkse staalnames en analyses van de effluenten op te leggen in toekomstige milieuvergunningen en om ook de ontvangende waterlopen te laten analyseren? Er is immers gebleken dat de effecten laat en traag doorwerken en dat we via enkel de effluentmetingen de impact op de ontvangen waterlopen niet kennen.

Wilt u voor dit soort installaties voor mestverwerking met of zonder energieopwekking in meer duurzaamheidscriteria voorzien in het licht van ons nieuw op te maken Mestactieplan dat we tegen het einde van het jaar aan Europa moeten voorleggen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, mijnheer Peeters, als Vlaams minister bevoegd voor het leefmilieu ben ik steeds bereid om in functie van de bescherming van het leefmilieu te streven naar de beste oplossing om bepaalde milieuproblemen op een duurzame wijze aan te

pakken. Mestverwerking is een belangrijk instrument om het mestoverschot in Vlaanderen weg te werken. Zoals blijkt uit het Voortgangsrapport 2009 van de Mestbank, dat in deze commissie werd voorgesteld, heeft de mestverwerking er de voorbije 2 jaar sterk toe bijgedragen dat de Vlaamse mestbalans in evenwicht is. Dankzij de mestverwerking is er in Vlaanderen geen sprake meer van mestoverschotten, zijnde niet plaatsbare of verwerkbare mest. Dat we, bijvoorbeeld, in Vlaanderen worden geconfronteerd met een verder dalend aantal oppervlaktewatermeetpunten waar de grens van 50 milligram nitraat per liter wordt overschreden, is mee te danken aan een steeds beter uitgebouwd netwerk van mestverwerkingsinstallaties. De installaties werden ingeplant in gebieden waar de druk van dierlijke mest het grootst is.

Een gebiedsgerichte aanpak werd vroeger al vooropgesteld in de omzendbrief RO/2006/01 met betrekking tot het afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van installaties voor mestbehandeling en vergisting. Ik onderschrijf de principes uit die omzendbrief. Mestverwerkingsinstallaties in landbouwgebied moeten ten dienste staan van bedrijven uit de omgeving, zowel qua activiteit als qua locatie. Inplanting in agrarisch gebied is dus verantwoord in functie van ter plaatse gevestigde landbouwbedrijven en vooral om onnodig transport te vermijden. Anderzijds moet een mestverwerkingsinstallatie, net als alle andere verwerkings- en verbrandingsinstallaties, over voldoende capaciteit beschikken om tot een rendabele uitbating te kunnen komen.

In dat kader moet men dan ook in veel gevallen verder kunnen kijken dan de eigen gemeentegrenzen. We stellen vast dat in sommige milieuvergunningen voor mestverwerkingsinstallaties wordt opgelegd dat de mest afkomstig moet zijn van landbouwbedrijven gelegen binnen een straal van maximaal 20 kilometer van de inrichting. Een uitzondering kan bijvoorbeeld worden gemaakt voor verwerkingsinstallaties gelegen in grensgemeenten, aangezien die anders met een te beperkt afzetgebied kunnen worden geconfronteerd.

Dergelijke vereisten qua afstand zijn weinig relevant. Er moet in eerste instantie worden gefocust op aangepaste ontsluitingswegen, met minimale verkeershinder voor de omwonenden. Het is ook in die context dat ik binnenkort met de minister van Ruimtelijke Ordening en de minister van Landbouw wil overleggen, om de inplanting en exploitatievoorwaarden te verfijnen en te actualiseren. Door een verdere detaillering en verscherping van de vereisten moet het mogelijk zijn om de garantie voor minimale hinder nog te vergroten.

In het verleden werden reeds drie BBT-studies (beste beschikbare technieken) inzake mestverwerking uitgevoerd. De eerste twee werden in de pioniersfase van de mestverwerking uitgewerkt. Dat is de periode 1998-2002. De derde BBT-studie verscheen in 2007. Die studie heeft de mestverwerkingssystemen geactualiseerd en een diepgaand vergelijkend onderzoek gedaan naar de technische haalbaarheid, de milieuperformantie en de kostprijs. Er werden ook aanbevelingen gedaan voor lozingsnormen, coverwerking en verbranding. De BBT-conclusies onderschreven dat de mestverwerking in Vlaanderen zorgt voor een verbetering van de milieukwaliteit, in het bijzonder op het gebied van de vermindering van vervuiling door stikstof en fosfor in oppervlakte- en grondwater en van een spaarzamer omspringen met fossiele energiebronnen. Voor pluimveemest werden alle bestaande verwerkingsmogelijkheden als BBT aangeduid. Voor varkensmest werd gesteld dat de bestaande verwerkingstrajecten technisch haalbaar zijn, maar dat die slechts voor een gedeelte van de sector ook economisch haalbaar blijken. De nieuwe BBT-voorstellen voor lozingsnormen, in functie van de grootte van de installatie en het type mest, werden intussen bij besluit van 19 september 2008 – dat vanaf 1 maart 2009 van kracht is geworden – als nieuwe sectorale lozingsvoorwaarden voor mestverwerkingsinstallaties in het VLAREM ingeschreven.

Uw vraag om tot een nullozing in oppervlaktewateren en in de lucht te komen, moet op langere termijn worden bekeken, uiteraard ook in functie van de beschikbaarheid van de beste beschikbare technieken. Zoals u weet, wordt bij de beoordeling van de milieuvergunning van mestverwerkings- en vergistingsinstallaties steeds nagegaan of de betrokken installatie

voldoet aan de gestelde VLAREM-normen. Die normen worden op hun beurt op regelmatige tijdstippen getoetst aan de BBT-normen en de nieuwe technologische evoluties ter zake.

Om de volgende vraag correct te kunnen beantwoorden, is het noodzakelijk dat ik de relevante Nederlandse wetgeving met betrekking tot verwerkings- en vergistingsinstallaties even kort duid. Enerzijds bepaalt de Nederlandse vergunningenwetgeving, namelijk het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer, wie de bevoegde overheid is voor de verwerkingsinstallatie – de gemeente of provincie – in functie van de hoeveelheid mest- of afvalstoffen die op jaarbasis worden verwerkt. Tot een plafond van 25.000 kubieke meter meststoffen van buiten de inrichting of een plafond van 15.000 kubieke meter afvalstoffen als input, is de gemeente het bevoegde gezag. In Vlaanderen is de gemeente slechts bevoegd tot een verwerkingscapaciteit van maximaal 1000 ton mest. Bijna alle verwerkings- en vergistingsinstallaties vallen dan ook onder de provinciale bevoegdheid.

In Nederland wordt geen maximale verwerkingscapaciteit opgelegd om inplanting in agrarisch gebied toe te laten. In 2005 heeft de Nederlandse overheid de covergistingsactiviteit bestudeerd in het kader van de ruimtelijke inpasbaarheid. Toen is de suggestie overwogen om een capaciteitsgrens te bepalen, bijvoorbeeld op de 36.000 ton uit de MER-plicht. Het opleggen van een loutere capaciteitsgrens bleek echter niet houdbaar bij een ruimtelijke afweging. Vlaanderen heeft zich ook wat dat betreft veel strikter opgesteld. De Vlaamse overheid bepaalt, via de voornoemde omzendbrief RO/2006/01, een maximaal plafond van 60.000 ton jaarlijkse verwerkingscapaciteit in agrarisch gebied.

Anderzijds bepaalt de Nederlandse meststoffenwetgeving, die de afzet van meststoffen regelt, dat, om digestaat in de landbouw te mogen afzetten, er minimaal 50 percent dierlijke mest in gewichtspercenten moet zijn meevergist. Wil de exploitant van de vergister bijproducten toevoegen die niet op de ‘positieve lijst’ van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) voorkomen of wil hij minder dan 50 percent dierlijke meststoffen vergisten, dan is de afvalstoffenregelgeving van toepassing en kan het digestaat niet als dusdanig worden gespreid op Nederlandse landbouwgrond. De twee wetgevingen met betrekking tot het vergunningenbeleid en met betrekking tot de afzetmogelijkheden van het digestaat mogen dus niet met elkaar worden verward. Wat inplantingsvoorwaarden betreft, is Vlaanderen reeds strikter dan andere lidstaten en zoals ik reeds heb gezegd, is het mijn intentie om, na overleg met mijn bevoegde collega-ministers, de inplantings- en exploitatievereisten nog voort te actualiseren.

Dan was er de vraag in welke mate grotere verwerkingsinstallaties, al dan niet met energie-opwekking, kunnen worden doorverwezen naar industrieterreinen. Ik wijs erop dat, volgens een enquête van het Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking, vandaag reeds twaalf operationele mestverwerkingsinstallaties gevestigd zijn op bedrijventerreinen. Ter informatie, in agrarisch gebied zijn volgens dezelfde enquête 97 installaties actief. De inplanting op bedrijventerreinen van grootschalige mestverwerkingsinstallaties moet geval per geval worden beoordeeld en getoetst aan de ruimtelijke inpasbaarheid. De door u aangehaalde bedrijfsgebondenheid is voor mestverwerkingsbedrijven in bedrijvenszones wat mij betreft minder relevant. De praktijk heeft al aangetoond dat andere facetten, zoals een minimale input vanuit de land- en tuinbouwsector, een minimale input aan dierlijke mest, de bedrijfsverbondenheid en een performante bereikbaarheid veel belangrijker zijn. Ik zal daarover met mijn collega's overleggen.

Wat de problematiek van de lozing in oppervlaktewater betreft, wil ik erop wijzen dat heel wat mestverwerkingsinstallaties zo zijn geconcipieerd dat er helemaal geen effluent in het oppervlaktewater wordt geloosd. Mest zuiveren tot een loosbaar product stuit immers nog steeds op zeer moeilijk overbrugbare technische en economische grenzen. Daarom ook produceren bijna alle biologische zuiveringsinstallaties enerzijds een dikke fractie, die wordt afgevoerd en al dan niet na compostering wordt afgezet in het buitenland. De dunne fractie wordt meestal op het veld uitgevoerd als een dunne mestfractie. Voor de meeste mest-

verwerkingsinstallaties moet dan ook geen lozingsvergunning worden verstrekt. Als er dan toch afvalwater wordt geloosd, dan kan dat pas na een verregaande behandeling vooraf en onder zeer strikte voorwaarden. Indien de lokale situatie dat vereist, bijvoorbeeld bij de lozing van het afvalwater in een kwetsbare waterloop, kunnen in de milieuvergunning bijzondere voorwaarden worden opgelegd, ook met betrekking tot het nemen van bijkomende stalen en analyses van het geloosde afvalwater.

Ook kunnen in de milieuvergunning bijzondere voorwaarden worden opgelegd met betrekking tot de bemonstering van de waterloop om de ecologische impact te bepalen. Dat is in het verleden al concreet gebeurd bij het in gebruik nemen van nieuwe systemen, zoals kalvergierzuivering en tertiaire zuivering van effluënten via ‘constructed wetlands’. Dat is een zuivering via een combinatie van rietvelden.

Het nieuwe Mestactieplan heeft tot doel aan te geven welke inspanningen Vlaanderen in de periode 2011-2014 zal leveren om volledig en correct de Nitraatrichtlijn te implementeren. Zoals ik al heb aangegeven, is het streven naar een Vlaamse mestbalans in evenwicht daarbij een belangrijk gegeven. Een degelijk uitgebouwd netwerk van mestverwerkingsinstallaties is van belang om dat evenwicht te bereiken. De voorwaarden waaronder mestverwerkingsinstallaties kunnen worden ingeplant en geëxploiteerd, vormen geen onderdeel van de Nitraatrichtlijn en dus ook niet van het 4-jaarlijkse actieprogramma. De manier waarop dit netwerk wordt gerealiseerd, is volledig de verantwoordelijkheid van het Vlaamse Gewest en wordt vastgelegd in de regionale regelgeving, die uiteraard kan verschillen van lidstaat tot lidstaat, en zelfs van regio tot regio.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Minister, ik dank u voor uw vrij uitgebreide antwoord. Ondanks de beste beschikbare technieken en het beperkte aantal lozingen, hebben we nog altijd te maken met pieklozingen afkomstig van mestverwerking. In onze streek valt bijna precies aan te duiden waar dat vandaan komt. Die lozingen die af en toe toch flink de hoogte inschieten, zijn niet altijd terug te vinden bij het monitoren van opnames.

Ik ben blij dat u toch het ruimtelijke aspect wilt bespreken met uw collega's. Ik heb de omzendbrief bij me. Die geeft de mogelijkheid om die zware installaties te verplaatsen naar regionale bedrijventerreinen of speciaal daartoe afgebakende gebieden.

Verder wil ik nog een belangrijk principieel punt maken. We mogen niet onderschatten dat we met ons Vlaams beleid opnieuw de problemen qua bemesting en mestverwerking aan het opzoeken zijn. Bijvoorbeeld in Nederland zijn recent de megastallen verboden, bij provinciale beslissing, zodat de initiatiefnemers over de grens gaan en dezelfde initiatieven bij ons komen ontwikkelen. Dan denk ik aan de streek van Hoogstraten en Rijkvorsel. Dat zorgt voor problemen. Het zorgt ervoor dat we met die concentratiegebieden zitten, die vroeger zwarte gebieden werden genoemd. Daarop is dit soort mestverwerking geen goed antwoord. We moeten dat structureel bekijken. We moeten kijken naar de toename van de veestapel en naar die grote stallen die opnieuw ontstaan in die concentratiegebieden. Met dit soort beleid vangen we dat niet op.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Voorzitter, ik kan het niet laten me even te mengen in dit debat. Minister, misschien kunt u niet dadelijk antwoorden op mijn vraag. Mijnheer Peeters, ik wil de suggestie doen dat u zou bekijken of er een rechtstreekse correlatie te vinden is tussen de toename van de veestapel en een verslechtering van de waterkwaliteit. Bij mijn weten is de waterkwaliteit immers beter geworden, terwijl u stelt dat die waterkwaliteit sowieso negatief zal worden beïnvloed door de toename van de veestapel. Ik denk net dat de mestverwerking dit voor een deel opvangt. U wilt het beeld scheppen dat, daar waar meer dieren zijn, de waterkwaliteit ook altijd slechter zal zijn. Er is echter aangetoond dat net die mestverwer-

kingsinstallaties een evenwicht creëren. Dit hoeft dus niet altijd een rechtstreeks gevolg te hebben voor de waterkwaliteit.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Het klopt dat de oppervlaktewaterkwaliteit in het algemeen is verbeterd. Dat blijkt ook uit het voortgangsrapport. Het is ook onderschreven door de commissie. Het is ook zo dat ons meetnet veel fijnmaziger is, wat ons ook toelaat om echt gebiedsgericht een aantal conclusies te trekken en te bekijken waar er bijsturingen kunnen gebeuren. Dat wordt dus per gebied bekeken. Dat is net de sterkte van het meetnet dat we nu hebben. Mochten er al heel concreet problemen rijzen in bepaalde gevallen, dan wordt dat voldoende opgevolgd. Dat is ook de taak van Leefmilieu.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de evolutie in en communicatie rond het dossier betreffende de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, minister, mijn vragen van 2 maart over de evaluatie van de audit in de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW) hebben bij de vakbonden en in de media veel ruchtbaarheid gekregen. Er kwamen zaken aan bod die mij op dat moment nog onbekend waren. Er is zelfs briefwisseling van een klokkenluider naar de voorzitter van het Vlaams Parlement over mijn vraag en het antwoord van de minister. Ik geef eerst enkele letterlijke citaten. Dat maakt deze vraag om uitleg veel eenvoudiger, hoop ik toch.

Ik lees voor uit uw antwoord van 2 maart: “Het klopt dat men heeft voorgesteld om de betrokken persoon een tuchtstraf op te leggen, met name een inhouding van de wedde ten bedrage van 10 percent gedurende 1 maand. De reden voor de maatregel hield geen verband met de zending naar China, wel met het feit dat de betrokkene bij bepaalde gemeentebesturen, vooral in Oost-Vlaanderen, heel wat geruchten verspreidde. Hij zei dat de VMW onder toezicht van de overheid zou worden geplaatst. Hij besmeurde eigenlijk de goede naam van de VMW. Eerst heeft de betrokkene een verwittiging gekregen. Via lezersbrieven in kranten heeft de persoon die feiten opnieuw aangehaald. De directieraad, bevoegd om tuchtstraffen uit te spreken, onderzocht het dossier en legde een andere tuchtstraf op, namelijk de blaam, wat ook een officiële tuchtstraf is. Het klopt dat de betrokkene daartegen in beroep is gegaan bij de raad van beroep. De raad heeft een gemotiveerd advies uitgebracht, waarbij de beslissing van de directieraad bevestigd werd. De betrokkene is dan naar de Raad van State gestapt, die nog geen uitspraak heeft gedaan.”

In de Gazet van Antwerpen stond ook een uitspraak van u: “De blaam voor het personeelslid kwam er nadat men de betrokkene vruchteloos had verzocht op te houden met het verspreiden van onwaarheden over VMW. De man sloeg echter verwittigingen van zijn werkgever in de wind. Hij ging daarop, zoals de statuten voorzien, in beroep bij de raad van beroep. Die bevestigde het voorstel van de directieraad voor de blaam. Dat zijn de feiten, aldus minister Schauvliege.”

Minister, vandaag heb ik dat verslag van de directieraad van de VMW van 23 juli 2009 bij. Ik geef u zo dadelijk letterlijk de beslissing van de directieraad, punt 5, de strafmaat. U hebt in deze commissie verteld dat de blaam en de tuchtstraf niets te maken hebben met de reis naar China, maar wel met het verspreiden van onwaarheden en geruchten. Dat is intussen voorwerp van een polemiek geworden. In de media zeggen de klokkenluider en sommige vakbonden dat dit niet klopt, en dat het wel degelijk over de Chinareis gaat.

In het verslag van het directiecomité staat: “Als besluit geldt dat de tenlastelegging dat dhr. V. mondeling lasterlijke informatie zou hebben verspreid bij bepaalde personeelsleden en een bureaulid NIET in aanmerking wordt genomen;” – dat is iets heel anders dan wat u vertelde – “dat de tenlastelegging van het onrechtmatig ophangen van een bezwarende affiche op het mededelingsbord in Ninove NIET in aanmerking wordt genomen voor de tuchtstraf; dat de door dhr. V. aangevoerde miskenning van het recht op een eerlijk proces van het onpartijdigheidsbeginsel van artikel 87 van het KB van 28 september 1984, van het recht op vrije meningsuiting, het spreekrecht van ambtenaren en van het syndicale actie- en spreekrecht worden NIET in aanmerking genomen op grond van de hierboven vermelde motieven; dat de tenlastelegging van dhr. V. met een in eigen naam opgestelde brief aan de krant Het Nieuwsblad een inbreuk heeft gemaakt op de artikelen 3.4 en 3.5 van het personeelsstatuut steunt op bewezen bevonden feiten die zijn gepleegd in strijd met voornoemde bepalingen en de tuchtsanctie van een blaam wettigen.”

Het directiecomité zegt hier dat de geruchten die de VMW in delen van Oost-Vlaanderen in een slecht daglicht plaatsen, niet in aanmerking zijn genomen voor een tuchtstraf, maar enkel een lezersbrief die wel ging over de Chinazending. Minister, ik ga de woorden van de vakbonden en de media niet in de mond nemen, maar wat u op 2 maart verteld hebt, strookt niet met de realiteit. Ik las een artikel ‘Minister Schauvliege pikt aantijging van leugen niet’. Maar als ik het verslag van 2 maart naast de sanctie leg, kan ik alleen maar besluiten dat daar enorme tegenstrijdigheden in zitten.

Tot slot hebt u ook nog gezegd: “Ik ben het er niet mee eens dat die persoon het statuut zou hebben van klokkenluider. Dat statuut krijg je op basis van het decreet van 7 juli 1998. Dat is hier niet het geval. De persoon is niet onder bescherming van de ombudsdienst geplaatst.”

Ik ben even op onderzoek gegaan, minister. Ik heb vastgesteld dat de VMW haar personeelsleden veel te laat op de hoogte heeft gesteld van de mogelijkheid om een klokkenluidersregeling aan te vragen. Als men pas in januari 2010 op de hoogte wordt gebracht van die regeling, kan men die bezwaarlijk aanvragen net voor het verlof van 2009. Dat is alweer een serieuze tekortkoming van de VMW. Daarmee wordt het argument dat er geen officiële klokkenluider kan bestaan, gewoonweg van de tafel geveegd, minister. De VMW heeft zijn personeel pas een maand voordat het ingediend moest zijn, op de hoogte gebracht van die mogelijkheid. Dit geeft mij een heel raar gevoel over de manier van werken van de VMW.

Ik wil nog even doorgaan op uw verklaringen van 2 maart. Voor mij is het duidelijk als ik het verslag van het directiecomité lees. Op welke geruchten baseert u zich? Dat kan ik nergens terugvinden. Welke Oost-Vlaamse gemeenten heeft de klokkenluider dan in een slecht daglicht gesteld? Welke bewijzen hebt u daarvan?

LDD is steeds heel voorzichtig geweest in deze zaak. Ik ben begin maart voorzichtig geweest in mijn vraagstelling, zeker in tegenstelling tot de vakbonden en de media.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, voor het verspreiden van de geruchten verwijs ik naar hoofdstuk I van het verslag van de directieraad van de VMW van 23 juli 2009, onderschreven door de raad van bestuur van de VMW, zoals blijkt uit de notulen van de vergadering van 25 september 2009. Het betreffende hoofdstuk draagt als titel ‘De feiten’ en bevat verscheidene namen. U begrijpt dan ook dat ik niet inga op de beweringen van de verschillende betrokkenen, die zich hier nu overigens niet kunnen verdedigen, en dan nog in een zaak die niet anders kan worden geduid dan als ‘puur persoonlijk’ of ‘strikt individueel’.

Op 12 maart 2010 heb ik de voorzitter van de raad van bestuur van de VMW per brief het volgende verzoek gedaan: “Naar aanleiding van mijn antwoord op een vraag om uitleg in de milieucommissie van het Vlaams Parlement op 2 maart 2010 enerzijds en de persberichten ter zake, inzonderheid in de Gazet van Antwerpen van 10 maart 2010 anderzijds, verzoek ik u mij nog eens uitdrukkelijk en schriftelijk de beweegredenen mee te delen, en te verduide-

lijken, die vorig jaar geleid hebben tot de beslissing van de Raad van Bestuur om een blaam toe te kennen aan de heer ...”. Dan volgt de naam van de betrokkene, maar die ga ik niet noemen.

Op 16 maart 2010 heb ik van de voorzitter van de raad van bestuur van de VMW een brief ontvangen met een overzicht van de procedure en een antwoord op mijn vraag. Ik citeer nogmaals, en vervang de naam van de betrokkene door ‘de heer X.’: “Op basis van dit overzicht van de gevoerde tuchtprocedure, is duidelijk dat niet de kritiek van de heer X. op de beslissing van de Raad van Bestuur om een studiereis naar China te organiseren, de aanleiding was voor het opstarten van de tuchtprocedure. De beweegredenen hiervoor waren het verspreiden van het gerucht als zou de VMW onder toezicht zijn of worden geplaatst en vooral de lezersbrief in Het Nieuwsblad waarin de heer X. stelt dat in het Vlaams Parlement een vraag hiertoe zou gesteld zijn. Omdat er geen schriftelijke neerslag was van de verwittiging die de heer X. hiervoor kreeg vanwege zijn hiërarchische chef, heeft de Directieraad alleen de lezersbrief in acht genomen en aan betrokkene de lichtste tuchtstraf opgelegd. De Directieraad werd hierin gevolgd door de Raad van Beroep en door de Raad van Bestuur van de VMW.”

Het is pas bij brief van 18 maart 2010 dat de Vlaamse Ombudsdienst mij te kennen heeft gegeven dat het antwoord van de regeringscommissaris, bij e-mailbericht van 17 januari 2010 aan de betrokkene zelf, ontoereikend wordt geacht. Ik heb dan opdracht gegeven de zaak, naar aanleiding van het schrijven van de Vlaamse Ombudsdienst betreffende het bericht van de regeringscommissaris, te laten onderzoeken. Vergeet namelijk niet dat het gaat om aangelegenheden die teruggaan tot voor ik zelf ter zake beleidsverantwoordelijkheid ben gaan dragen. De stukken heb ik in afschrift dan ook laten overkomen. En naar aanleiding van de brief van de Vlaamse ombudsman zijn er tussen mijn kabinet en de Vlaamse ombudsman en zijn medewerker reeds telefonisch contacten geweest.

Uiteraard mag een syndicale organisatie “actie voeren”, weliswaar binnen de grenzen van de wet. Vanzelfsprekend mag ook “een eigen vakbond” ook “onregelmatigheden aanklagen”, weliswaar – en nogmaals – binnen de grenzen van de wet.

En een minister kan en mag inderdaad “een en ander situeren”, met name het oordeel en de beslissing van de raad van bestuur van de VMW, die – in tegenstelling tot de minister – ter zake bevoegd is om te oordelen en te beslissen. Een oordeel dat kennelijk niet is ingegeven door “(...) de kritiek op de beslissing van de Raad van Bestuur om een studiereis naar China te organiseren”. Die beslissing is kennelijk wel ingegeven door “(...) het verspreiden van het gerucht als zou de VMW onder toezicht zijn of worden geplaatst”.

De klokkenluidersregeling, ingesteld bij decreet van 7 juli 1998 en ook van toepassing op de VMW, is niet “veel te laat” aan de betrokkene meegedeeld, want het is niet de datum van het decreet die ter zake bepalend is, maar wel de datum van het besluit dat de klokkenluidersregeling opneemt in het besluit van de Vlaamse Regering van 1 december 2000 houdende de organisatie van de VMW en de regeling van de rechtspositie van het personeel. Het is genomen op 20 februari 2009 en in het Belgisch Staatsblad verschenen op 27 maart 2009. Het voorziet in het personeelsstatuut van de VMW zowel de instelling van beroep en de melding van onregelmatigheden als de klokkenluidersregeling, overeenkomstig een protocol, afgesloten tussen de Vlaamse minister van Ambtenarenzaken en de Vlaamse Ombudsdienst.

Behalve de publicatie in het Belgisch Staatsblad is de klokkenluidersregeling ook nog eens aan het personeel meegedeeld bij middel van een e-mailbericht op 11 januari 2010. Overigens heeft een personeelslid van de VMW reeds in 2008 gebruik gemaakt van de klokkenluidersregeling en als klokkenluider bescherming gevraagd aan en gekregen van de Vlaamse Ombudsdienst.

De rechtspositieregeling van de VMW verplicht immers bij iedere wijziging in het personeelsstatuut de medewerkers hiervan op de hoogte te houden. De wijziging van het

personeelsstatuut, door de opname van de klokkenluidersregeling bij besluit van de Vlaamse Regering, is, overeenkomstig de rechtspositieregeling van de VMW en samen met de veranderingen aan het arbeidsreglement, aan de personeelsleden van de VMW meegedeeld in het jaaroverzicht van de aanpassingen voor 2009. Voor de kennisgeving zelf is overigens geen termijn voorzien, en het is dan ook niet “veel te laat” gebeurd, maar wel bij de eerste gelegenheid die zich heeft aangediend.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Ik dank u voor uw antwoord, minister.

Ik dacht dat u in een vorig leven jurist was. Eén ding valt me wel op. U begon uw antwoord met een verwijzing naar hoofdstuk I, de tenlastelegging, de feiten. Ik ben geen jurist, maar ik begrijp wel dat hoofdstuk V, de strafmaat, hoofdstuk I overrulet. In hoofdstuk I staan de tenlasteleggingen en de feiten. Maar hoofdstuk V zegt heel duidelijk dat geen enkel van die feiten in aanmerking wordt genomen.

Ik denk toch dat als u intellectueel eerlijk bent, u hoofdstuk I niet kunt gebruiken, hier in een discussie in het Vlaams Parlement. Ik vind het een parlement onwaardig dat u feiten die door de tegenpartij worden opgesomd, gebruikt om uw verklaringen van 2 maart te staven. Hoofdstuk V, de feiten, de strafmaat, overrulen hoofdstuk I, minister. Dat wil ik toch even rechtzetten, want we zijn hier zodanig bezig met rond de pot draaien en eigenlijk, voorzitter, maar dat kan natuurlijk niet, had ik graag de vorige minister opgeroepen, want ik krijg hier geen antwoorden en ik denk dat minister Crevits ons de antwoorden wel zou kunnen geven.

Minister, als ik dan kijk naar uw antwoord, hebt u het over een syndicale actie binnen de grenzen van de wet. En ja, natuurlijk, dat is wat ik ook zou antwoorden indien ik op uw stoel zat. Laten we er even van uitgaan dat de Chinareis niets te maken had met het feit dat de heer V. die tuchtsanctie heeft gekregen. En laten we ervan uitgaan, wat u vertelt, dat de geruchten aan de basis zouden liggen.

Ik heb dan toch één vraag, minister, want ik werd hier in kennis gesteld van een pamflet van ACV en ACOD dat nog niet lang geleden werd uitgedeeld op de markt van Merchtem. Toevallig is dat de woonplaats van de heer Asselman, de voorzitter van de VMW, die daar ook politicus is. ACV en ACOD delen dus een pamflet uit tegen hun eigen voorzitter en daarin staat letterlijk: “(...) terwijl de directie doorgaat met te pas en te onpas inzetten van externe consultants, het uitbesteden van werken zonder een ernstige kosten-batenanalyse, het investeren in peperdure prestigeprojecten, dit ondanks het soms desastreus verloop en dito afloop. Het Händeldrama, waarbij het personeel met volle inzet gestreden heeft voor het behoud van de VMW, is blijkbaar al lang vergeten. Met lede ogen zien we toe hoe de top zich bezondigt aan zelfbediening en de rest van het personeel dreigt het gelag te mogen betalen.”

Dit hebben ACV en ACOD op een markt uitgedeeld aan burgers die daar eigenlijk niets mee te maken hebben, in de woonplaats van de voorzitter van de VMW! Roep dus dringend een tuchtraad samen, want de brave man die enkel in een verklaring heeft gezegd dat het met de VMW slecht dreigt af te lopen, krijgt daarvoor een tuchtstraf, maar deze vakbonden niet. Of misschien heeft het soort vakbond ermee te maken?

Minister, ik stel vast dat er binnen de VMW een en ander schort. U kunt zich daar vandaag achter verschuilen. Ik zal niet het woord ‘liegen’ in de mond nemen, maar ik stel toch vast dat u een mistgordijn aan het creëren bent om dit mooi te laten voorbijgaan. Hoe meer ik in dit dossier graaf, hoe meer ik me erin verdiep, hoe meer ik vaststel dat er binnen de VMW praktijken gebeuren die eigenlijk niet kunnen.

Wat ik het ergste vind, minister, is dat wanneer iemand, een personeelslid, spreekt – of die nu al dan niet het statuut van klokkenluider heeft in de strikt juridische zin, dat interesseert me feitelijk niet – en we laten dit gebeuren als parlement, dan is dit een belangrijk precedent. Als een ambtenaar binnen een Vlaamse administratie of een Vlaams bedrijf kritiek heeft,

wanttoestanden ziet of wanbeheer opmerkt, en hij kaart dat aan, en hij krijgt daar onmiddellijk een tuchtstraf voor, want dat is gebeurd, wat zullen alle andere ambtenaren, de personeelsleden, dan doen? Ze zullen zwijgen en de ogen sluiten, minister. Ik vind dat we dit niet kunnen laten gebeuren!

Ik volg even uw redenering dat er redenen waren, namelijk het verspreiden van geruchten, maar dan vraag ik concreet aan u, minister, hoe u dit pamflet noemt, dat in Merchtem werd uitgedeeld. Worden die mensen er dan uitgezet? Graag kreeg ik hierop nog even uw repliek.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Reekmans, ik wil nog eens benadrukken dat ik op al uw vragen, uw schriftelijke vraag van 24 november en uw vraag om uitleg van 2 februari, tijdig en ter zake geantwoord heb. Er is een auditrapport geweest en dat heb ik onmiddellijk overgemaakt aan de voorzitter van dit Vlaams Parlement, het is trouwens beschikbaar op de internetwebsite.

U stelt heel concrete vragen die soms betrekking hebben op lopende rechtszaken. Het is niet evident om daarop te antwoorden en ik meen zelfs dat dat niet mag volgens het Reglement van het Vlaams Parlement.

De heer Peter Reekmans: Minister, deze had ik nog niet gehad! Nu verschuilt u zich achter rechtszaken.

Ik herhaal nog eens mijn concrete vraag. Wat vindt u van dit pamflet? Ik heb het u voorgelezen en ik denk niet dat u daar tot volgende commissie op moet studeren. Als die brave man wordt geschorst voor geruchten, wat doet u hier dan mee? Ik noem dit geen geruchten meer! Dit is het belasteren van een voorzitter door twee vakbonden.

De heer Bart Martens: Ik denk dat de parallel met bepaalde politieke partijen niet veraf is en ik stel voor dat we ...

De heer Peter Reekmans: Ah, die worden dan beschermd? Neutrale vakbonden in dit land worden niet beschermd, vakbonden die parallel lopen met bepaalde politieke partijen, die mogen doen wat ze willen! Dan zijn we echt ziek!

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Gwenny De Vroe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de betrokkenheid van de gemeenten bij de totstandkoming en de uitvoering van een milieubeleidsovereenkomst

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Voorzitter, minister, de invulling van de aanvaardingsplicht voor een aantal afvalstoffen, vervat in het Afvalstoffendecreet en het Vlaams reglement inzake afvalvoorkoming en -beheer (VLAREA), gebeurt in een groot aantal gevallen via een milieubeleidsovereenkomst (MBO) met de betrokken producenten.

Een probleem dat zich hierbij stelt, is de vrij lange onderhandelingsduur die nodig is vooraleer een MBO tot stand komt. Zo heeft de onderhandeling voor de nieuwe MBO afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA) bijna 5 jaar geduurd en die voor motorolie 9 jaar. In vele gevallen loopt de oude, vervallen MBO dan de facto verder. Daar waar dit laatste weinig problemen schept voor de betrokken sectoren, is dit wel het geval voor de gemeenten die met de inzamelorganisaties tot bindende contracten moeten komen en die zich tijdens de periode tussen twee MBO's in een juridisch vacuüm bevinden, waardoor zij zich in een zwakke onderhandelingspositie bevinden. Daarom zou het mogelijk moeten zijn

om een termijn in te stellen binnen dewelke een MBO tot stand moet zijn gekomen na het instellen van de aanvaardingsplicht voor de betrokken afvalstof.

Daarnaast gebeurt een groot deel van de inzameling, los van de inzamelorganisaties, nog steeds via de containerparken, die als het ware een loketfunctie voor de burgers vervullen met het oog op een vlotte dienstverlening. Het zou dan ook logisch zijn indien de gemeenten van bij het begin bij de onderhandelingen over nieuwe MBO's inzake afvalproducten waarmee ook de containerparken te maken krijgen, worden betrokken. Dit is tot nog toe echter pas het geval als de MBO bijna rond is en er nog weinig ruimte voor wijzigingen is.

De loketfunctie van de containerparken zou bovendien integraal deel moeten uitmaken van een MBO zodat er geen mensen moeten worden teruggezonden die afval aanbieden. Tot op vandaag komen er bijvoorbeeld nog steeds burgers op containerparken aanzetten met vervallen geneesmiddelen, die ze volgens de MBO bij de apotheek moeten deponeren. Het principe zou in dit geval moeten zijn dat de aanbieding van de afvalstoffen wordt geregeld zoals de producenten het zelf het beste achten, maar dat de afvalstof altijd kan worden afgeleverd op het gemeentelijke of intergemeentelijke containerpark.

Het ministerieel besluit van 18 juli 2005 regelt de vergoeding die de lokale besturen dienen te ontvangen voor de inzameling van afvalstromen die onder de aanvaardingsplicht vallen en dit via een objectief kostenberekenningsmodel. Sommige MBO's leven deze kostendoorrekening echter niet na, zoals de MBO inzake afvalbatterijen.

Minister, graag kreeg ik antwoord op de volgende vragen. Voorziet u in aanpassingen aan het Afvaldecreet, het decreet op de milieubeleidsvereenkomsten en het VLAREA en zo ja, wanneer? Welke maatregelen zult u nemen om de soms eindeloos aanslepende onderhandelingen over MBO's in te korten? Wat is uw mening over het in de MBO inschrijven van de mogelijkheid om bij de inzameling van de betrokken afvalstoffen eveneens steeds gebruik te kunnen maken van de gemeentelijke of intergemeentelijke containerparken? Waarom wordt de kostendoorrekening zoals bepaald in het ministerieel besluit van 18 juli 2005, niet gehanteerd door alle MBO's en wat zult u hiertegen doen?

De voorzitter: De heer Bothuynne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuynne: Voorzitter, minister, de MBO's zijn inderdaad goede instrumenten, ze hebben alleszins hun merites al bewezen. Onder meer in het licht van de vergroening van de economie zullen ze ook in de toekomst een goed instrument zijn, temeer daar ze worden gedragen vanuit de sector, vanuit de producenten. Dat er overleg bij nodig is, is natuurlijk evident, maar dat mag natuurlijk niet eindeloos zijn.

Ik was enigszins verwonderd over de communicatie van de Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten (VVSG) vorige week, met betrekking tot het ontwerp van MBO, die op dit moment in openbaar onderzoek is, over de inzameling van batterijen en dergelijke. De VVSG roept eigenlijk op om bezwaar in te dienen tegen de MBO. Minister, is er over die MBO op voorhand overleg geweest met de VVSG? Wat heeft dat overleg concreet opgeleverd?

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Ik wou eigenlijk hetzelfde zeggen als de voorgaande sprekers. De MBO's zijn hier voorgesteld, als ik me goed herinner 2 maanden geleden. Ik heb het verslag er niet op nagelezen, maar ik herinner me niet meer dat het aspect van de betaling aan de gemeenten om gebruik tot maken van infrastructuur als een containerpark, met name in het geval van BEBAT, hier voorwerp van discussie is geweest. Het verbaast me dus enigszins dat dit aspect in de laatste lijn dan toch nog naar boven komt, dat het daar wat fout loopt. De VVSG-oproep lijkt me een terechte reactie.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, geachte leden, de OVAM bereidt – zoals u weet – op dit ogenblik een grondige wijziging van het Afvalstoffendecreet voor, om tegemoet te komen

aan de nieuwe Europese kaderrichtlijn Afvalstoffen. In het kader daarvan is ook in wijzigingen voorzien aan de bepalingen over de aanvaardingsplicht. Meer bepaald zal in het voorontwerp van decreet een artikel worden voorgesteld dat handelt over de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, die ruimer kan worden ingevuld dan de huidige aanvaardingsplicht. Deze uitgebreide producentenverantwoordelijkheid kan bestaan uit het opleggen van regels en verplichtingen die bijvoorbeeld betrekking hebben op: het volledig of gedeeltelijk verantwoordelijk stellen voor de organisatie van de inzameling van afvalstoffen die uit door producenten op de markt gebrachte producten voortkomen; het verplicht doen aanvaarden van die afvalstoffen; het volledig of gedeeltelijk verantwoordelijk stellen voor het daaropvolgende beheer van die afvalstoffen; het toewijzen van de financiële verantwoordelijkheid voor de inzameling en verwerking van die afvalstoffen; het verstrekken van openbaar beschikbare informatie over een milieuverantwoord productgebruik en over de mate waarin en de manier waarop het product herbruikbaar en recycleerbaar is.

De kaderrichtlijn Afvalstoffen moet tegen uiterlijk 12 december 2010 worden omgezet in Vlaamse wetgeving. Dat weet u ook. Het is de bedoeling om het ontwerp van decreet in het najaar in te dienen bij het Vlaams Parlement. Tegelijk met het nieuwe decreet moet ook het VLAREA worden aangepast, om te voldoen aan de nieuwe kaderrichtlijn. Ook hiervoor bereidt de OVAM een wijzigingsbesluit voor, waarvoor nog dit jaar met de goedkeuringsprocedure zal worden begonnen. Ter zake zal ook nog worden overlegd met alle betrokken actoren, waaronder de gemeenten en de intergemeentelijke verenigingen. Er is trouwens ook reeds op voorhand verscheidene keren overleg geweest tussen de VVSG/Interafval en de OVAM over het nieuwe decreet.

Wat het decreet op de milieubeleidsvereenkomsten betreft, heb ik aan de OVAM de opdracht gegeven om ook daarvoor een wijziging voor te bereiden, gericht op een vereenvoudiging van de procedure en de inschakeling in de verruiming van het afvalbeleid naar een duurzaam materialenbeleid. Ook daarvoor hoop ik nog dit jaar een ontwerp van decreet te kunnen indienen.

Bij de laatste wijziging aan het VLAREA, goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 13 februari van vorig jaar en van kracht sinds 1 mei 2009, werd een nieuwe bepaling ingevoegd om het probleem van aanslepende onderhandelingen op te lossen. Artikel 3.1.1.2, paragraaf 7, van het VLAREA bepaalt: “Alle verplichtingen en kosten voor diegenen die aan de aanvaardingsplicht onderworpen zijn, gelden vanaf de datum van inwerkingtreding van de plicht, ongeacht de datum van ondertekening van een milieubeleidsvereenkomst of de datum van goedkeuring van het individueel afvalpreventie- en afvalbeheersplan.” Ongeacht de datum van goedkeuring van de MBO zullen de beheersorganismen dus de gemeenten moeten vergoeden volgens de wettelijke bepalingen, vanaf de wettelijk vastgestelde inwerkingtreding van een aanvaardingsplicht. Het laten aanslepen van de onderhandelingen zal dus geen middel meer zijn om de vergoeding van de gemeenten niet te moeten betalen. De OVAM kan natuurlijk ook steeds optreden als bedrijven niet voldoen aan hun aanvaardingsplicht door een gebrek aan milieubeleidsvereenkomst.

De samenwerking met de gemeenten is raadzaam voor de meeste afvalstromen waarvoor een aanvaardingsplicht wordt opgelegd. Toch is het niet mogelijk om die als een algemene verplichting in te voeren, soms om wettelijke redenen, soms om opportuniteitsredenen. Zo mogen bijvoorbeeld vervallen geneesmiddelen op basis van de federale wetgeving niet worden ingezameld via containerparken. Voor bijvoorbeeld afvalbanden en afgedankte voertuigen zijn de gemeentelijke inzamelkanalen niet de aangewezen inzamelkanalen.

Bovendien kan de vraag worden gesteld of het opportuun is om een aanvaardingsplicht op te leggen aan de producenten/invoerders van een product om bepaalde doelstellingen te halen, en tegelijkertijd te bepalen op welke wijze dat moet gebeuren. Dat de milieudoelstellingen worden gehaald, is belangrijker dan de wijze waarop dat gebeurt. Ook de gemeenten hebben, natuurlijk binnen de klijntijnen die in het plan voor huishoudelijke afvalstoffen zijn bepaald,

de vrijheid om te beslissen op welke wijze de selectieve inzameling en ophaling van restafval wordt georganiseerd. Er kan ook worden gedebatteerd over de vraag of de gemeenten nog langer moeten worden verplicht de verantwoordelijkheid te dragen voor huishoudelijke afvalstromen waarvoor een aanvaardingsplicht geldt, dan wel of die verantwoordelijkheid volledig moet worden gedragen door de producenten.

Artikel 3.1.1.2, paragraaf 4, van het VLAREA bepaalt dat, als een bedrijvensector in het kader van een aanvaardingsplicht gebruik wil maken van een of meerdere containerparken, hij de kosten voor inzameling en sortering van de afvalstoffen onder aanvaardingsplicht ten laste neemt. In uitvoering van die bepaling is het ministerieel besluit van 18 juli 2005 goedgekeurd, waarin is vastgelegd dat er een overeenkomst moet worden bereikt tussen de sector en de gemeenten met betrekking tot die te vergoeden kosten. Bij gebrek aan een overeenkomst tussen beide partijen wordt de kostenberekening zoals opgenomen in het ministerieel besluit, onverkort toegepast. Voor milieubeleidsovereenkomsten afgesloten vóór 1 juni 2004 is het voornoemde artikel van het VLAREA niet van toepassing, omdat het artikel slechts op die datum in werking is getreden. Alle later onderhandelde en afgesloten milieubeleidsovereenkomsten beantwoorden wel aan dit artikel en aan het ministerieel besluit, ofwel omdat er een overeenkomst werd bereikt tussen de sector en de gemeenten, ofwel omdat de berekeningswijze van het ministerieel besluit werd toegepast. Ook voor de nieuwe MBO's waarvoor de procedure loopt, zal dit dus gelden. Let wel, indien de doelstellingen op een andere wijze worden bereikt, zijn de producenten/invoerders niet verplicht een beroep te doen op de containerparken en is het ministerieel besluit dus niet van toepassing.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister, ik dank u voor uw antwoord. We juichen allemaal toe dat u de procedure zult vereenvoudigen. In het najaar zult u een ontwerp van decreet klaar hebben. We zullen dat allen nauwgezet volgen.

Ik heb uiteraard begrepen wat u hebt gezegd over de oproep van de VVSG aan de gemeenten en de intercommunales, maar ik heb niet helemaal begrepen wat u daarmee in de toekomst verder zult doen. Er zijn trouwens al heel wat reacties binnengelopen van intercommunales, die daadwerkelijk beroep hebben aangetekend.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Ik baseer me gewoon op de realiteit. Ik stel steeds vast dat burgers zich aanmelden aan het containerpark met allerlei afvalfracties, waaronder bijvoorbeeld ook batterijen. Minister, u stelt dat de doelstellingen zijn gehaald en dat er geen gebruik wordt gemaakt van gemeentelijke infrastructuur, zijnde de containerparken, zodat de sector niet moet betalen. Op dat moment zitten de gemeenten dus wel met kosten: ze moeten hun batterijen ook via de geijkte kanalen aanbieden voor verwerking. Dat wordt niet betaald door de sector, die toch verantwoordelijk is voor het product. Of zie ik dat verkeerd?

De heer Bart Martens: Minister, ik heb een aanvullende bedenking. Ik heb begrepen dat u de OVAM ook de opdracht hebt gegeven om het decreet met betrekking tot de milieubeleids-overeenkomsten tegen het licht te houden, met het oog op een eenvoudigere procedure. Ik denk dat het van belang is dat de betrokkenheid van het parlement in die procedure naar voren wordt gebracht. Nu kunnen wij een MBO compleet naar af sturen. We kunnen zoals een Romeinse keizer onze duim naar omhoog of naar omlaag steken. We kunnen dat echter niet amenderen of richtsnoeren geven waaraan de MBO zou moeten voldoen. Ik zou toch de rol van het parlement in de totstandkoming van de MBO's willen versterken. Het zou zinvol zijn om ons, op basis van een soort startnota, een advies te laten uitbrengen. Nu is zo'n MBO vaak het resultaat van jarenlang overleg. We voelen ons slecht geplaatst om dat van tafel te vegen, maar er rest ons geen andere mogelijkheid om onze visie op zo'n MBO te laten schijnen.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik sluit me aan bij de vraag. We hebben in de vorige legislatuur een aantal MBO's besproken. Ik meen dat we ook een resolutie opgesteld hebben om onze ideeën kenbaar te maken. Het is een instrument.

De voorzitter: We kunnen dat inderdaad via de klassieke instrumenten zoals een resolutie. Het is echter niet geformaliseerd in de procedure voor de opmaak van de MBO. Misschien verdient dat wel aanbeveling.

Een van de punten uit de resoluties van de vorige legislatuur was de volledige dekking van de kosten die lokale besturen maken voor de inzameling van afvalstoffen die onder de aanvaardingsplicht vallen van een containerpark.

Minister Joke Schauvliege: De inzameling van batterijen gebeurt in recipiënten die gratis ter beschikking worden gesteld door het Fonds Ophaling Batterijen (BEBAT). De gemeenten hebben daar geen kosten aan. Indien BEBAT in het kader van de nieuwe MBO verder een beroep wil blijven doen op die containerparken, moet er een afspraak komen met de gemeente of met een intergemeentelijke vereniging.

De huidige MBO kreeg ook een advies van de Minaraad. De VVSG zit trouwens in de Minaraad. Het advies was positief. De MBO vraagt ook aandacht voor de rol van de containerparken. Dat wordt niet zomaar afgewezen.

De OVAM bekijkt momenteel de procedure van de MBO. Die elementen zullen we meenemen in de evaluatie en voor de verdere aanpak.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: U haalt aan dat de ophaling van de batterijen of de inzameling in containerparken gratis is met het BEBAT-systeem. Dat klopt. Men kan onder meer in de supermarkt terecht. Andere organisaties zoals Recupel moeten een kostenvergoeding betalen om op het containerpark hun plek te hebben. Het gaat erom dat BEBAT conform die anderen ook moet betalen om die plaats te krijgen op het containerpark. De containerparken zijn vragende partij om het gelijkheidsbeginsel toe te passen en iedereen die vergoeding te laten betalen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Michèle Hostekint tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de aanleg van een grondenbank voor bosuitbreiding in West-Vlaanderen

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Het is geen geheim dat Vlaanderen een van de minst beboste regio's van Europa is. Daarenboven is het schaarse bos zeer versnipperd en zeer ongelijk verdeeld over de verschillende provincies. Daarbij is West-Vlaanderen de bosarmste van het land.

Uit de laatste beschikbare gegevens blijkt bovendien dat de bosoppervlakte nauwelijks is toegenomen. In 1990 was er 7223 hectare bos, in 2000 was dat slechts toegenomen tot 7322 hectare. De nood aan bosuitbreiding is acuut, vind ik.

In het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen werd beslist dat naast 38.000 hectare extra natuurgebied, er ook 10.000 hectare bos bij moet komen in Vlaanderen. Het lijkt logisch dat een belangrijk deel daarvan in West-Vlaanderen zou worden gerealiseerd. Het Vlaams regeerakkoord 2009-2014 hernam het voornemen van de Vlaamse Regering om een beleid te voeren gericht op een grotere toegankelijkheid van natuur voor iedereen. Ook de aanleg van

meer stadsbossen en speelbossen staat expliciet ingeschreven. Ook worden er engagementen benadrukt betreffende de realisatie en ontwikkeling van multifunctionele stadsrandbossen en het legaliseren van zonevreemde bossen. Het is naar ons oordeel heel belangrijk dat er werk gemaakt wordt van een volwaardig bos in iedere stad of ieder dorp.

In een pak West-Vlaamse gemeenten lopen er projecten voor bosuitbreiding. De Vlaamse Gemeenschap heeft in het kader van de uitvoering van het RSV in mogelijkheden voorzien om in meer dan dertig West-Vlaamse gemeenten meer bos te krijgen. In bosarme regio's kan het gaan om een volwaardig nieuw bos – ik denk aan Veurne. Het kan gaan om de realisatie of afwerking van een bos dat aan alle functies kan voldoen – bijvoorbeeld Lichtervelde. Het kan gaan om een stadsrandbos. In andere gevallen gaat het erom bestaande bosdomeinen uit te bouwen tot een volwaardig bos- en natuurpark met voldoende draagkracht.

De meeste stadsbosprojecten zijn reeds opgenomen in het Operationeel Uitvoeringsprogramma van de afbakeningsprocessen. In de meeste gevallen zijn de RUP's echter nog niet opgemaakt.

De realisatie van deze bosuitbreidingsdoelstelling is niet evident in een regio waar de druk op de ruimte uitermate groot is – dat beseft ik maar al te goed. Uitbreiding van de bossen van het Houthulstbos, Wijnendale, Vloethemveld, Koekelare in de regio Diksmuide-Kortrijk-Brugge-Roeselare is zeer belangrijk voor het realiseren van de vooropgestelde natuur- en bosuitbreidingsdoelstellingen, maar er is er weinig tot geen aanbod van grond.

Vandaar dat er stemmen opgaan om de bosuitbreidingsdoelstellingen gedeeltelijk te realiseren via het instrument 'grondenbank' en de minnelijke verwerving in te zetten voor de uitbreiding van bestaande boscomplexen. Zo kan na verwerving van de ruilgrond geruild worden naar die plaatsen die het meest geschikt zijn voor ecologische bosuitbreiding. Om de doelstelling op relatief korte termijn te kunnen realiseren, wordt ervoor gepleit een initiatief te nemen in samenwerking met de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) om een grondenbank 'Houtland-West' op te starten ter uitbreiding van voormelde boscomplexen. Men zou kunnen werken naar het model van de grondenbank Blankaart. Hiermee, minister, zou in de huidige legislatuur een wezenlijke bijdrage geleverd moeten kunnen worden aan de ecologische bosuitbreiding in deze streek.

De problematiek van te verwerven grond is ten andere ook aan de orde in verband met de aanleg van het stadsrandbos in Gent. In tegenstelling tot het stadsbos Gent is er in West-Vlaanderen geen onteigeningsrecht ingeschreven. In het kader van de RUP's is er meestal een voorkooprecht. Maar aangezien het voorkooprecht slechts 5 jaar geldig is, blijkt dit een zeer zwak instrument.

Minister, wat zijn uw voorstellen om de bosdoelstellingen van het RSV in onder meer West-Vlaanderen alsnog te realiseren en dit contract van de Vlaamse Regering effectief uit te voeren? Wat denkt u van het idee van de aanleg van een West-Vlaamse grondenbank, en bij uitbreiding een grondenbank voor heel Vlaanderen? Wat denkt u van het instrument van minnelijke verwerving om in eerste orde het probleem van het verwerven van gronden voor de aanleg van of de uitbreiding van bos op te lossen? Bent u het idee genegen om zo'n Vlaamse grondenbank op korte termijn te realiseren? Op welke wijze denkt u dit te kunnen doen om ook de regionale noden – inzonderheid die in West-Vlaanderen – in te vullen? Wat denkt u van het voorstel om zeker nog dit jaar een specialistengroep op te richten met de Vlaamse Vereniging voor Bos in Vlaanderen, het Agentschap Natuur en Bos (ANB), de VLM en het Aankoopcomité om te bekijken hoe de bosdoelstellingen van het RSV kunnen worden gerealiseerd? Zijn er omtrent bosuitbreiding reeds afspraken gemaakt met minister Muyters?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: U weet dat de uitvoering van de engagementen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) – u verwijst er ook zelf naar – verlopen onder

coördinatie van de heer Muylers, minister bevoegd voor Ruimtelijke Ordening. Zoals eerder al aangegeven naar aanleiding van vragen en besprekingen hier in de commissie ligt de beste garantie voor het realiseren van bosuitbreiding in het voorzien van ruimtelijke bestemmingswijzigingen zodat de juiste locatie voor bosuitbreiding ook een juiste ruimtelijke bestemming krijgt. Dat is een gedeelde verantwoordelijkheid van heel wat actoren die betrokken zijn in de planologische processen. De bosdoelstellingen van het RSV waar u naar verwijst, handelen over de bijkomende bestemming van bosgebied in de plannen van aanleg en de ruimtelijke uitvoeringsplannen, en niet over effectieve bosuitbreiding.

Daarnaast heb ik voor de effectieve bosuitbreiding zelf verschillende instrumenten in de hand, waarmee ik de aandacht voor bosuitbreiding en het behalen van de gestelde doelen in het Vlaams regeerakkoord wil uitvoeren en ter zake wil samenwerken met diverse actoren, inclusief particulieren en lokale besturen. Dat kan gaan over: aankoopbeleid en verwerving, aanplanten en beheren van gronden door de Vlaamse overheid samen met of in overleg met lokale besturen; het gericht inzetten van bestaande subsidiesystemen voor bijvoorbeeld bebossing door ze meer tot stand te laten komen vanuit een lokaal gedragen projectaanpak waarbij ook het middenveld, namelijk de landbouwers en hun organisaties en de natuurverenigingen een rol krijgen; het begeleiden van gemeentebesturen om geïntegreerde groenprojecten in te dienen in uitvoering van de samenwerkingsovereenkomst met gemeenten en provincies; de specifieke selectie van voorbeeldstellende groenprojecten vanuit het concept 'harmonisch park en groenbeheer' die ook kunnen bijdragen aan lokale bosontwikkeling en -uitbreiding.

Binnenkort zullen we een studie uitschrijven om de huidige subsidiestelsels voor bosbeheer en voor bebossing te evalueren. Een van de punten die daarin aan bod kunnen komen, is het nagaan in welke mate de subsidiestelsels voor bebossing, gebiedsspecifieker kunnen worden gemaakt. Ik kan u alvast vertellen dat bijvoorbeeld de Europese Commissie in het kader van het goedkeuren van het Vlaamse Plattelandsontwikkelingsplan een gebiedsgerichte incentive die Vlaanderen had voorgesteld om bebossing van landbouwgronden in bosuitbreidingsgebied extra te stimuleren, heeft afgekeurd, omdat de Europese Commissie haar cofinanciering wou baseren op effectief bewezen kosten van een investering. In dergelijke benadering was dus geen plaats voor extra gebiedsgerichte stimuli.

Uiteraard kan de grondenbank voor het verwerven en ruilen van gronden voor bebossing een waardevol instrument zijn als ondersteuning. Er is echter geen oprichting van een nieuwe grondenbank nodig. Via het decreet van 16 juni 2006 betreffende het oprichten van de Vlaamse Grondenbank en houdende wijziging van diverse bepalingen, is een Vlaamse Grondenbank opgericht. Deze Grondenbank heeft onder meer tot taak, zoals staat in artikel 5, het aanleggen van grondreserves voor ruil in functie van de realisatie van projecten inzake bosuitbreiding of natuurbehoud, met inbegrip van de schadebeperkende en de compenserende maatregelen zoals bedoeld in artikel 26 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud.

Het is dus een kwestie van verdere operationalisering van deze Vlaamse Grondenbank. Ik zal samen met de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) en het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) nagaan hoe we de werking van deze Vlaamse Grondenbank kunnen optimaliseren in functie van bosuitbreiding. Het is wel evident dat de inschakeling van een grondenbank niet kan en mag leiden tot een prijsverhoging van de gronden.

Zoals ik al heb aangegeven, willen wij samenwerken met alle actoren en wil de Vlaamse overheid de verschillende instrumenten voor bosuitbreiding waar mogelijk optimaliseren. Intensief overleg met de betrokken administraties en belanghebbenden is voor mij hierbij cruciaal. Ik zal uw voorstel om een multilateraal overleg of forum op te zetten, zeker in overweging nemen.

Om de doelstellingen van het RSV en het decreet Natuurbehoud effectief te realiseren, is het noodzakelijk dat de planningsprocessen voor de afbakening van de natuurlijke en agrarische

structuur geïntensiveerd worden. Binnen de Vlaamse Regering zijn er afspraken gemaakt over de aanpak van dit planningsproces. De bijsturingen die doorgevoerd worden aan de manier waarop het planningsproces gevoerd wordt, zijn erop gericht te komen tot de effectieve, concrete realisatie van de vooropgestelde herbestemmingen. We voorzien in een intensieve administratieoverschrijdende projectsamenwerking met een intensieve terugkoppeling met de belanghebbenden. Er zijn afspraken gemaakt betreffende het tempo waarop de ruimtelijke uitvoeringsplannen moeten worden opgemaakt, en ook inzake de gelijktijdigheid van de herbevestiging van de agrarische gebieden en de herbestemming in functie van de taakstelling natuur-, bos- en bosuitbreidingsgebieden. Het aansturen van deze planningsprocessen is een bevoegdheid van minister Muyters. Voor toelichting bij het concrete plan van aanpak verwijs ik u graag naar hem.

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Minister, ik dank u voor het antwoord, maar ik had graag een wat concreter antwoord van u gekregen. U geeft wel een opsomming van wat vandaag reeds bestaat, maar toch moeten we vaststellen dat het allemaal tergend traag vooruitgaat.

Ik vind het goed wat u allemaal opsomt, namelijk overleg en samenwerking met de lokale besturen. Ik heb het hier al eerder gezegd: Vlaanderen kijkt naar de gemeenten en de gemeenten kijken naar Vlaanderen, maar ondertussen gaat het zeer traag vooruit.

Ik ben blij dat u het voorstel om een overleg met een specialistengroep in overweging neemt. Ik hoop dat we binnenkort een aantal concrete plannen en acties mogen vernemen die aan deze doelstelling tegemoetkomen.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, en tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de vaststelling van stralingsnormen naar aanleiding van een uitspraak van de Raad van State

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Voorzitter, minister, gsm-masten plaatsen in Vlaanderen roept altijd reactie op van burens. Ik heb nooit anders geweten, ook in mijn gemeente is dat zo. 2 jaar geleden wilde gsm-operator BASE in Sint-Truiden een station voor telecommunicatie installeren, namelijk een verlichtingspyloon met een hoogte van 25 meter waaraan antennes bevestigd zouden worden. Dat was in agrarisch gebied. We hebben met verschillende mensen bezwaarschriften ingediend. Een dame is naar aanleiding van de uitspraak van het gewest naar de Raad van State gegaan.

Vrij recent, op 18 januari 2010, heeft de Raad van State een toch wel opmerkelijk arrest geveld in verband met de vraag van deze burger om een goedkeuring voor de bouw van een gsm-mast door de gewestelijke stedenbouwkundige dienst in haar buurt nietig te verklaren. De dame kreeg van de Raad van State gelijk en het besluit van de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar waardoor BASE de mast mocht plaatsen, is vernietigd.

Interessant aan een dergelijk arrest is de motivatie. De Raad van State zegt letterlijk dat “een overheid die zich over een bouwaanvraag uitspreekt (...) ook oog moet hebben voor de nadelige gevolgen van het gebruik of de exploitatie van een installatie op de gezondheid van de omwonenden. Gegeven het mogelijke risico op beduidende en onomkeerbare schade door de emissie van elektromagnetische golven door gsm-masten, kan het gebrek aan volledige wetenschappelijke zekerheid met betrekking tot de gezondheidsrisico's de vergunnende overheid niet vrijstellen van de verplichting om deze risico's op voldoende concrete wijze te onderzoeken.”

Minister, de vergunningverlenende overheid moet dus in concreto nagaan of de straling geen onaanvaardbaar risico voor de gezondheid zou opleveren. Het gaat volgens de Raad van State ook niet op dat, zodra u de eigen normen ter zake zult hebben vastgelegd, de installatie hieraan zal moeten worden getoetst. De Raad van State verwerpt ook het argument dat men er op basis van beschikbare wetenschappelijke gegevens van zou kunnen uitgaan dat het gezondheidsaspect onder controle is.

De Raad van State, toch een van onze hoogste rechtsorganen, verplicht de overheid dus niet alleen de gezondheidsaspecten in overweging te nemen maar ook de gezondheidsrisico's van de aangevraagde projecten zelf te onderzoeken, want een verwijzing naar de verenigbaarheid van de installatie met de aanbevelingen van bijvoorbeeld de Wereldgezondheidsorganisatie volstaat niet.

Dat was de interpretatie van de Raad van State van nauwelijks een maand geleden. De voorzitter heeft gewacht om deze vraag te agenderen tot de hoorzitting zou worden georganiseerd.

De vraag is wat we met een dergelijke uitspraak doen. Ze heeft volgens mij vergaande gevolgen voor elke overheid die vergunningen moet afleveren. Zijn we nog in staat om aanvragen tot plaatsing van gsm-masten goed of af te keuren? Ik wil nog een stap verder gaan naar de hele problematiek van de windturbines, die actueel is maar nog niet zo actueel dat er al iemand naar de Raad van State is gegaan om te vermijden dat een windturbine zou worden geplaatst.

Een dergelijk arrest kan een gevaarlijke wending nemen in het voordeel van het nimby-syndroom. Hoe gaan wij daarmee om? Hoe gaat u daar zelf mee om? Ik heb de gegevens van het arrest specifiek vermeld in mijn schriftelijke versie van deze vraag. Als het gaat over gsm-masten wordt nogal eens verwezen naar uitspraken van 2009. Dit is een uitspraak van een maand geleden.

Komt u tot dezelfde conclusie als ik, namelijk dat een vergunningverlenende instantie zelf onderzoek zal moeten uitvoeren naar de mogelijke schadelijke gevolgen? Wil dat ook zeggen dat de gemeenten dat ook moeten doen? In dit geval had de gemeente een negatief advies gegeven en heeft nadien de gewestelijke overheid een positief advies gegeven. Als u het met mij eens bent, op welke wijze moet een vergunningverlenende overheid volgens u dat onderzoek naar mogelijk schadelijke gevolgen doen? Kunt u de gemeenten als bevoegd minister daarin helpen? Het lijkt me geen evidentie. Op welke manier zou u dat kunnen doen?

Niet alleen de stedenbouwkundige diensten, maar alle vergunningverlenende overheden zijn voorwerp van deze uitspraak. Hoe moeten we daarmee omgaan? Zijn de gemeenten in staat om dat financieel te dragen? We hebben allemaal graag een goed bereik van onze gsm, maar het probleem ontstaat als er in jouw buurt een gsm-mast wordt geplaatst. Dan begint men plots vragen te stellen.

Minister, ik weet dat u volop aan het werken bent aan het normerend kader voor gsm-masten. In welke mate werkt u ook aan een sluitende norm voor de plaatsing van windturbines en wanneer zal ook die operatief worden? Windturbines worden vaak geplaatst in landbouwgebied. Ik hoor daarover klachten. De landbouwer op wiens grond de windturbine wordt geplaatst, hoor je niet klagen; het zijn de omliggende landbouwers die reageren en vaak de weg naar de politici vinden om dat aan te kaarten.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Voorzitter, het verband met de windmolens zie ik niet meteen. Bij mijn weten is er geen link tussen windmolens en volksgezondheid. Er komt geen straling voort uit windmolens.

Het blijft een opmerkelijk arrest. Naar mijn gevoelen schuift de Raad van State het voorzorgsprincipe expliciet naar voren. Op dat vlak ben ik wel tevreden. Aan de andere kant

is het inderdaad zeer moeilijk voor een vergunningverlenende overheid om voor elke installatie een heel gezondheidsonderzoek uit te voeren. Minister, wat me vooral is opgevallen aan dit arrest, is dat er blijkbaar toch een vergunning werd verleend tijdens het juridisch vacuüm. Minister, u hebt dat altijd ontkend, u hebt altijd gezegd dat er geen vergunningen bij zijn gekomen. Dat blijkt nu wel het geval te zijn.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Heeren, ik ken uiteraard het arrest. Bij arrest van 15 januari 2009 heeft het Grondwettelijk Hof aangegeven dat het vaststellen van blootstellingsnormen voor elektromagnetische velden van vast opgestelde zendantennes een gewestbevoegdheid is. De omstandigheid dat zulke normen bijdragen tot de bescherming van de volksgezondheid, doet volgens het hof geen afbreuk aan de gewestelijke bevoegdheid. Het leefmilieubeleid strekt er immers toe de diverse onderdelen van het leefmilieu van de mens te beschermen, in eerste instantie om aldus zijn gezondheid te vrijwaren.

Gelet hierop is het raadzaam dat de beoordeling van gezondheidsrisico's gebeurt in het kader van de vastlegging van algemene normen in de milieuregelgeving en niet per geval door de instantie die de stedenbouwkundige vergunning verleent, met name Ruimtelijke Ordening of de gemeente.

Wat deze gezondheidsrisico's betreft, plan ik zo snel mogelijk een ontwerp van besluit aan de Vlaamse ministerraad ter goedkeuring voor te leggen dat normen voor elektromagnetische golven van vast opgestelde zendantennes die uitzenden met een frequentie tussen 10 megahertz en 10 gigahertz zal vastleggen. Voor dit ontwerp van besluit werden reeds een aantal verplichte adviezen verkregen, zoals het wetgevingstechnisch, het taalkundig en het RIA-advies (reguleringsimpactanalyse). Ook het advies van de Inspectie van Financiën werd verkregen.

Tot aan de definitieve goedkeuring van dit ontwerp van besluit kan de minister bevoegd voor Ruimtelijke Ordening overwegen om bij wijze van overgangsregeling extra voorwaarden op te nemen in de stedenbouwkundige vergunning. Dit wil zeggen dat de antennes moeten voldoen aan de immissienormen en norm per antenne, vermeld in het ontwerp van besluit, zonder evenwel uitdrukkelijk te verwijzen naar het ontwerp van besluit, aangezien dit nog niet definitief is goedgekeurd en als dusdanig niet tegenwerpelijk is aan derden. De normen opgenomen in het ontwerp van besluit, zijn wetenschappelijk gefundeerd en werden uitgebreid onderzocht. Als grondslag voor deze normen zouden in de stedenbouwkundige vergunning deze studies kunnen worden vermeld. Het ligt in de bevoegdheid van de minister bevoegd voor Ruimtelijke Ordening om hier een beslissing in te nemen. In dat geval zou opnieuw kunnen worden gestart met het verlenen van een stedenbouwkundige vergunning.

Ten slotte zou ik melding willen maken dat in afwachting van een definitieve regeling voor het meten van de elektromagnetische veldsterkte in het kader van het ontwerp van besluit, een protocol zal worden gesloten, waarbij het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie (BIPT) metingen op vraag van burgers en gemeentebesturen opnieuw zal uitvoeren. De metingen zouden er enkel toe strekken de burgers en gemeenten te informeren over de blootstellingsniveaus, dus elektromagnetische veldsterkte.

De beoordeling van de risico's en van de hinder voor de mens en het leefmilieu afkomstig van de exploitatie van windturbines vindt plaats bij het onderzoek van de vergunningsaanvraag. De beoordeling gebeurt onder meer op basis van de criteria opgenomen in de omzendbrieven uit 2006 en 2009 betreffende de inplanting van windturbines. De omzendbrieven gaan uit van de ministers bevoegd voor Energie en Ruimtelijke Ordening die dan ook verantwoordelijk zijn voor de evaluatie en desgevallend de aanpassing van beide omzendbrieven.

Er is inderdaad een verschil tussen enerzijds de blootstelling aan de elektromagnetische velden en de windturbines.

Mijnheer Sanctorum, er is inderdaad een arrest van de Raad van State. Die uitspraak is van 18 januari. Dat is een procedure die al een tijdje loopt. Zoals gezegd moet er een onderscheid worden gemaakt tussen enerzijds een stedenbouwkundige vergunning en anderzijds de milieuvergunning. Er moet ook een onderscheid gemaakt worden tussen het feit of er effectief een gsm-mast wordt geplaatst of een antenne. Ik heb dat onderscheid altijd duidelijk gemaakt, maar zoals gezegd wordt heel binnenkort een regeling voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Minister, ik dank u voor het antwoord. We kijken uit naar de snelle publicatie van dat besluit. Mij bekommert de rol van de gemeenten daarin. Het is een gewestelijke bevoegdheid, maar op welke manier moeten de gemeenten daarmee omgaan? In dit geval is er een openbaar onderzoek gebeurd. Er zijn twintig bezwaarschriften ingediend. De gemeente heeft heel goed geargumenteed waarom dat ongunstig was en heeft ook aan het gewest gevraagd om dieper het agrarisch gebied in te gaan. Het Vlaamse Gewest gaat daar niet op in en geeft gewoon een gewestelijke vergunning.

Wat is de rol van de gemeente in dit hele verhaal, wetende wat de uitspraak van de Raad van State is? Moet ze dat individueel gaan onderzoeken of gaat u als minister richting geven aan die gemeenten? Ze zijn met 308, dus ik denk dat ze de advisering of de richtlijnen vanuit het gewest wel kunnen gebruiken.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, de samenwerkingsovereenkomst met het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie is positief. Het is goed dat dat eindelijk gebeurt, maar het is wel rijkelijk laat. U weet ongetwijfeld dat er ondertussen een lange wachtlijst is bij het BIPT van bewoners die om een meting vragen, want ze konden nergens terecht.

U haalt het principe van een milieu- en een stedenbouwkundige vergunning aan, maar voor zulke zendmasten is er enkel een stedenbouwkundige vergunning nodig, en geen milieuvergunning. Dat is in het verleden bediscussieerd.

Minister, u zei iets over de bijgekomen antennes of zendmasten. Eerst was er geen probleem met het juridisch vacuüm, want er was niets bij gekomen. We moesten wel de kanttekening maken dat er antennes bij konden worden geplaatst, en zelfs sites waar geen stedenbouwkundige vergunning voor nodig was. Nadien zei u dat er geen extra vergunningen waren. Nu blijkt dat er minstens één vergunning werd uitgereikt. Ik stel me vragen bij uw communicatie in het verleden over het juridisch vacuüm en de bijgekomen masten en antennes en sites.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Over dit laatste aspect: het betreft een aanvraag voor een vergunning van 2008. Mijnheer Sanctorum, ik weet niet of u het arrest hebt gelezen.

Mevrouw Heeren, het klopt dat zolang er geen totale regeling is, dit individueel moet worden beoordeeld door gemeenten. Minister Muylers, die op Vlaams niveau bevoegd is voor stedenbouwkundige vergunningen, zegt dat hij geen vergunning kan afleveren. Dat is ook altijd mijn communicatie geweest, want er is geen algemeen normerend kader. Nu zegt de Raad van State dat het zou kunnen dat je dan ook individueel wordt beoordeeld. Dat kan heel snel worden opgevangen door de normering. Ondertussen betekent dit dat er een individuele toetsing moet gebeuren per geval.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Minister, het overleg en de kortsluiting met minister Muylers is heel belangrijk. In het begin aarzelde ik of ik mijn vraag om uitleg moest stellen aan de minister van Leefmilieu of aan de minister van Ruimtelijke Ordening. Mijn zorg is welke

taken de 308 gemeenten daarin hebben en op welke manier de Vlaamse overheid daar als dienstverlenende overheid antwoorden moet op bieden aan die gemeenten.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, u vroeg daarnet of ik het arrest wel heb gelezen. Ik citeer even letterlijk: “Op 16 april 2009 verleent de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar de vergunning.” Dus gaat het wel degelijk over de periode dat er een juridisch vacuüm bestond, en nog altijd bestaat.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■